

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ
ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐ

ՀՐԱՄԱՆ

№ 06-Ն

«11» 01. 2021թ.

ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ

0716.13.5 «ԵՐԿԱԹՈՒՂԱՅԻՆ ՇԱՐԺԱԿԱԶՄԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒՄ»

ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ 0716.13.01.5 «ՏԵԽՆԻԿ՝ ԵՐԿԱԹՈՒՂԱՅԻՆ ՇԱՐԺԱԿԱԶՄԻ
ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ» ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ՉԱՓՈՐՈՇԻՉԸ
ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ԵՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ
ՆԱԽԱՐԱՐԻ 2009 ԹՎԱԿԱՆԻ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 21-Ի N 1078-Ն ՀՐԱՄԱՆՆ ՈՒԺԸ ԿՈՐՑՐԱԾ
ՃԱՆԱԶԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Ղեկավարվելով «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» ՀՀ օրենքի 37-րդ հոդվածի 1-ին մասով, ինչպես նաև «Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 16-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետի պահանջով և հիմք ընդունելով «Կրթության զարգացման և նորարարությունների ազգային կենտրոն» հիմնադրամի «Մասնագիտական կրթության և ուսուցման զարգացման ազգային կենտրոն» հիմնարկի կողմից ներկայացված ոլորտային հանձնաժողովի փորձագիտական դրական եզրակացությունը՝

ՀՐԱՄԱՅՈՒՄ ԵՄ

1. Հաստատել միջին մասնագիտական կրթության 0716.13.5 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության 0716.13.01.5 «Տեխնիկ՝ երկաթուղային

շարժակազմի տեխնիկական շահագործման» որակավորման պետական կրթական չափորոշիչը՝ համաձայն հավելվածի:

2. Ուժը կորցրած ճանաչել Հայաստանի Հանրապետության կրթության և գիտության նախարարի 2009թ. դեկտեմբերի 21-ի «Միջին մասնագիտական կրթության 1707 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության պետական կրթական չափորոշիչը հաստատելու մասին» N 1078-Ն հրամանը:

3. Սույն հրամանի կատարման վերահսկողությունը հանձնարարել կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարի տեղակալ Ժաննա Անդրեասյանին:

Վահրամ Դումանյան

 Invalid signature

X

ՎԱՀՐԱՄ ԴՈՒՄԱՆՅԱՆ

Signed by: DUMANYAN VAHRAM 1909620211

**ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 0716.13.5 «ԵՐԿԱԹՈՒՂԱՅԻՆ ՇԱՐԺԱԿԱԶՄԻ
ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒՄ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ 0716.13.01.5 «ՏԵԽՆԻԿ՝
ԵՐԿԱԹՈՒՂԱՅԻՆ ՇԱՐԺԱԿԱԶՄԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ» ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ
ԿՐԹԱԿԱՆ ՉԱՓՈՐՈՇԻՉ**

ԳԼՈՒԽ 1.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Սույն չափորոշիչը սահմանում է միջին մասնագիտական կրթության 0716.13.5 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության՝ ՀՀ կառավարության 2011 թվականի հմարտի 31-ի թիվ 332-Ն որոշմամբ հաստատված Հայաստանի Հանրապետության կրթության որակավորումների ազգային շրջանակի 5-րդ մակարդակի հետևյալ որակավորումներին ներկայացվող պահանջները, հիմնական կրթական ծրագրի բովանդակության պարտադիր նվազագույնը, ուսանողների ուսումնական բեռնվածության նվազագույն և առավելագույն ծավալները: Միջին մասնագիտական կրթության 0716.13.5 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության համար սահմանվում են հետևյալ մասնագիտացումները.
 - 1) 0716.13.01.5-01 «Տեխնիկ՝ վագոնների տեխնիկական շահագործման» որակավորում 0716.13.5-01 «Վագոնների տեխնիկական շահագործում» մասնագիտացման համար,
 - 2) 0716.13.01.5-02 «Տեխնիկ՝ էլեկտրագնացքի տեխնիկական շահագործման» որակավորում 0716.13.5-02 «Էլեկտրագնացքների տեխնիկական շահագործում» մասնագիտացման համար,
 - 3) 0716.13.01.5-03 «Տեխնիկ՝ հատուկ ինքնագնաց տեխնիկական շահագործման» որակավորում 0716.13.5-03 «Հատուկ ինքնագնաց շարժակազմերի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտացման համար:
2. Միջին մասնագիտական կրթության 0716.13.5 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության 0716.13.01.5 «Տեխնիկ՝ երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործման» որակավորման հիմնական կրթական ծրագիրը կարող է իրականացվել ուսուցման հետևյալ ձևերով՝
 - 1) առկա,
 - 2) հեռակա,

3) դրսեկության (էքստենսատ):

3. Միջին մասնագիտական կրթության 0716.13.5 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության 0716.13.01.5 «Տեխնիկ՝ երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործման» որակավորման հիմնական կրթական ծրագրի իրականացման համար սահմանվում են ուսումնառության հետևյալ նորմատիվ ժամերը.

1) կրթության առկա ձևով.

ա. միջնակարգ կրթության հիմքով՝ 3 տարի,

բ. հիմնական կրթության հիմքով՝ 4 տարի,

2) կրթության հեռակա ձևով.

ա. միջնակարգ կրթության հիմքով՝ 4 տարի,

3) դրսեկության (էքստենսատ) ձևով կրթության հիմքը և ուսուցման տևողությունը որոշում է ուսումնական հաստատությունը՝ համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2007թ. սեպտեմբերի 6-ի N 1028-Ն որոշման:

4. Միջին մասնագիտական կրթության 0716.13.5 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության 0716.13.01.5 «Տեխնիկ՝ երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործման» որակավորման հիմնական կրթական ծրագիրը միջնակարգ կրթության հիմքով յուրացնող ուսանողի ուսումնական բեռնվածության նվազագույն ծավալը 4032 ժամ է, առավելագույն ծավալը՝ 6480 ժամ: Հիմնական կրթության հիմքով հիմնական կրթական ծրագրի յուրացման դեպքում ուսումնառության տևողությունն ավելանում է 52 շաբաթով:

ԳԼՈՒԽ 2.

ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 0716.13.5 «ԵՐԿԱԹՈՒՂԱՅԻՆ ՇԱՐԺԱԿԱԶՄԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒՄ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ 0716.13.01.5 «ՏԵԽՆԻԿ՝ ԵՐԿԱԹՈՒՂԱՅԻՆ ՇԱՐԺԱԿԱԶՄԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ» ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՄԱՍՆԱԳԵՏԻ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

5. Միջին մասնագիտական 0716.13.5 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության 0716.13.01.5 «Տեխնիկ՝ երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործման» որակավորման մասնագետի մասնագիտական գործունեության բնութագիրը տրվում է ըստ զբաղմունքների տեսակների և մասնագիտական պարտականությունների:

6. Միջին մասնագիտական կրթության 0716.13.5 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության 0716.13.01.5 «Տեխնիկ՝ երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործման» որակավորմամբ մասնագետն իրականացնում է հետևյալ զբաղմունքները՝

1) վագոնների զննող-նորոգող տեխնիկ,

- 2) վագոնների տեխնիկական սպասարկող և նորոգող,
- 3) վարպետ՝ վագոնների անվազույցների և սայլակների վերանորոգման,
- 4) վարպետ՝ արգելակման սարքերի ավտոմատ վերահսկման,
- 5) վարպետ՝ ավտոկցման սարքավորումների վերանորոգման,
- 6) վարպետ՝ վագոնների սարքավորումների և հանգույցների հավաքման,
- 7) վարպետ՝ վագոնային տնտեսության,
- 8) ընդունող՝ վերանորոգված վագոնների:

7. Միջին մասնագիտական կրթության 0716.13.5 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության 0716.13.01.5 «Տեխնիկ՝ երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործման» որակավորմամբ մասնագետի մասնագիտական պարտականություններն են.

- 1) կայարան ժամանած վագոնների անսարքությունների հայտնաբերման կազմակերպում, վերանորոգում, վերանորոգման տեսակի որոշում և կայարանից մեկնող վագոնների սպասարկում,
- 2) վագոնների՝ զննիչ-նորոգողների հայտնաբերած անսարքությունների վերանորոգման աշխատանքների համակարգում,
- 3) չափումների կատարում և պահանջվող վերանորոգման աստիճանի որոշում,
- 4) բանվորի աշխատանքի վերահսկում,
- 5) արգելակման սարքերի փորձարկումների կազմակերպում,
- 6) վերանորոգված վագոնների հավաքման կազմակերպում,
- 7) իր տեղամասի աշխատանքների վերահսկում, համապատասխան փաստաթղթային գրառումների կատարում և կատարված աշխատանքների վերաբերյալ հաշվետվությունների ներկայացում,
- 8) երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում և նորոգման կազմակերպման համար անհրաժեշտ աշխատանքային և նյութական ծախսերի քանակն ու արժեքի որոշում,
- 9) մեքենաների և մեխանիզմների աշխատանքի նախապատրաստում, և առանձին հանգույցների ու մանրամասների (դետալների) կարգաբերում,
- 10) երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործման ժամանակ սարքավորումների աշխատանքի, պարապուրդների պատճառների և տևողության հաշվառում վարելը, նորոգման համարանհրաժեշտ նյութեր, պահեստամասներ, մանրամասներ (դետալներ) և գործիքներ ստանալու հայտերի կազմում,
- 11) աշխատանքների որակն ապահովելու համար սարքավորումների, մեխանիկական համակարգերի և մեքենաների պատրաստման, տեղակայման, շահագործման և նորոգման տեխնիկական հսկողություն ապահովում՝ գործող կանոններին համապատասխան,
- 12) աշխատանքի ընթացքում ծագող խնդիրները լուծելու համար մեքենաշինության բնագավառի տեխնիկական գիտելիքների, սկզբունքների և գործնական փորձի կիրառում,
- 13) երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործման ժամանակ բեռնման-բեռնաթափման, բեռի ամրացման տեսչական ստուգումների ժամանակ անվտանգության կանոնների և չափորոշիչների պահպանման հսկում,

14) երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործման ժամանակ նորոգող, ներկող, մաքրող բանվորների աշխատանքի համակարգում և հսկում:

ԳԼՈՒԽ 3.

ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 0716.13.5 «ԵՐԿԱԹՈՒՂԱՅԻՆ ՇԱՐժԱԿԱԶՄԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒՄ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ 0716.13.01.5 «ՏԵԽՆԻԿ՝ ԵՐԿԱԹՈՒՂԱՅԻՆ ՇԱՐժԱԿԱԶՄԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ» ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ

8. Միջին մասնագիտական կրթության 0716.13.5 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության 0716.13.01.5 «Տեխնիկ՝ երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործման» որակավորման հիմնական կրթական ծրագրի նկատմամբ ընդհանուր պահանջները սահմանվում են շրջանավարտին ներկայացվող ընդհանուր պահանջների համաձայն:
9. Միջին մասնագիտական կրթության 0716.13.5 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության 0716.13.01.5 «Տեխնիկ՝ երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործման» որակավորման հիմնական կրթական ծրագրով շրջանավարտը պետք է՝
- 1) ունենա մասնագիտական գործունեության տվյալ բնագավառում իր մասնագիտական դերին անհրաժեշտ կարողությունները ձևավորելու համար պահանջվող տեսական ու գործնական գիտելիքներ,
 - 2) դրսևորի աշխատանքային և մասնագիտական պարտականությունները կատարելու ընթացքում գործընկերների և ղեկավարների հետ հաղորդակցվելու, մասնագիտական և ընդհանուր բնույթի հարցեր ներկայացնելու, դրանք պարզաբանելու կարողություն,
 - 3) ունենա որոշակի փոփոխվող իրավիճակներում առաջացած խնդիրներին մասնագիտական տիպային և այլընտրանքային լուծումներ առաջարկելու կարողություն,
 - 4) դրսևորի մասնագիտական խնդիրների լուծման համար անհրաժեշտ փաստերը և տեղեկատվությունը համադրելու և ամբողջության մեջ դիտարկելու, ինչպես նաև քաղաքացիական գիտակցություն ցուցաբերելու կարողություն,
 - 5) ունենա մասնագիտական գործունեության գործառույթները ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված նորմերին համապատասխան իրականացնելու հմտություններ,
 - 6) ցուցաբերի իր և աշխատակիցների (առկայության դեպքում) մասնագիտական կարիքները գնահատելու և դրանց կարգավորման վերաբերյալ առաջարկություններ ներկայացնելու կարողություն,
 - 7) ունենա մասնագիտական կարողությունների պարբերաբար կատարելագործման ձգտում և ինքնուսուցման կարողություն,
 - 8) ցուցաբերի մասնագիտական և ընդհանուր բնույթի անհրաժեշտ տեղեկատվություն փնտրելու, դրանցից օգտվելու և դրանք նպատակային օգտագործելու կամ փոխանցելու կարողություն,

- 9) ունենա աշխատակիցների (առկայության դեպքում) աշխատանքները կազմակերպելու կամ գործընկերային հարաբերությունները (լիազորության դեպքում) ըստ կարողությունների և մասնագիտացման համակարգելու հմտություններ,
- 10) ընթացիկ մասնագիտական խնդիրների լուծման ժամանակ ցուցաբերի ռազմավարական մոտեցումների տարրեր կիրառելու կարողություն:

ԳԼՈՒԽ 4.

0716.13.5 «ԵՐԿԱԹՈՒՂԱՅԻՆ ՇԱՐԺԱԿԱԶՄԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒՄ»

ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ 0716.13.01.5 «ՏԵԽՆԻԿ՝ ԵՐԿԱԹՈՒՂԱՅԻՆ ՇԱՐԺԱԿԱԶՄԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ» ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅԱՆ ՊԱՐՏԱԴԻՐ ՆՎԱԶԱԳՈՒՅՆԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ

- 10.** Միջին մասնագիտական 0716.13.5 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության 0716.13.01.5 «Տեխնիկ՝ երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործման» որակավորման հիմնական կրթական ծրագրի բովանդակության պարտադիր նվազագույնի նկատմամբ պահանջները սահմանվում են ընդհանուր հումանիտար, սոցիալ-տնտեսագիտական և ընդհանուր բնագիտական գիտելիքների, առանցքային հմտությունների, ընդհանուր և հատուկ մասնագիտական կարողությունների բնագավառում շրջանավարտին ներկայացվող պահանջների համաձայն:
- 11.** Միջին մասնագիտական կրթության 0716.13.5 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության 0716.13.01.5 «Տեխնիկ՝ երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործման» որակավորման հիմնական կրթական ծրագրով շրջանավարտը ընդհանուր հումանիտար, սոցիալ-տնտեսագիտական և ընդհանուր բնագիտական գիտելիքների բնագավառում պետք է՝
- 1) իմանա ՀՀ Սահմանադրության, զբաղվածության տվյալ բնագավառը կարգավորող հիմնական նորմատիվ ակտերի, մարդու և հասարակության, քաղաքացիների միջև հարաբերությունները կարգավորող օրենքների և նորմատիվ փաստաթղթերի հիմնական դրույթները,
 - 2) տիրապետի հայոց լեզվին,
 - 3) հաղորդակցվի առնվազն երկու օտար լեզուներով,
 - 4) տիրապետի առողջ կենսակերպ վարելու, հիգիենայի և ֆիզիկական կուլտուրայի կանոններին,
 - 5) գիտելիքներ ունենա ազգային և համաշխարհային պատմության և մշակույթի վերաբերյալ,
 - 6) ունենա անձի և հասարակության զարգացման օրինաչափությունների, հասարակության սոցիալական կառուցվածքի, շարժումների, քաղաքականության սուբյեկտների, քաղաքական հարաբերությունների և գործընթացների վերաբերյալ ընդհանուր տեղեկություններ,
 - 7) ցուցաբերի կիրառական տնտեսագիտության հիմնադրույթների, մասնագիտական գործունեության բնագավառի տնտեսական երևույթների և հարաբերությունների առանձնահատկությունների,

մակրոտնտեսության և միկրոտնտեսության օրենքների, անցումային շրջանի տնտեսության առանձնահատկությունների իմացություն:

8) իմանա էկոլոգիական հիմնական հասկացությունների բովանդակությունը, բնապահպանական գլոբալ և տարածաշրջանային հիմնախնդիրների դրույթները,

9) պատկերացում ունենա արտակարգ իրավիճակների մասին, տիրապետի արտակարգ իրավիճակներում գործելու հիմնական սկզբունքներին և մոտեցումներին, տեղյակ լինի փրկարարական աշխատանքների կազմակերպման կառուցվածքին և ձևերին, օգտագործի անհատական պաշտպանության միջոցներ:

12. Միջին մասնագիտական կրթության 0716.13.5 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության 0716.13.01.5 «Տեխնիկ՝ երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործման» որակավորման հիմնական կրթական ծրագրով շրջանավարտը պետք է տիրապետի հավելված 1-ի աղյուսակ 1-ում բերված մոդուլներով սահմանված առանցքային հմտություններին:

13. Միջին մասնագիտական կրթության 0716.13.5 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության 0716.13.01.5 «Տեխնիկ՝ երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործման» որակավորման հիմնական կրթական ծրագրով շրջանավարտը պետք է տիրապետի հավելված 1-ի աղյուսակ 2-ում բերված մոդուլներով ըստ մասնագիտացումների սահմանված ընդհանուր մասնագիտական և հատուկ մասնագիտական կարողություններին:

ԳԼՈՒԽ 5.

ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 0716.13.5 «ԵՐԿԱԹՈՒՂԱՅԻՆ ՇԱՐՃԱԿԱԶՄԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒՄ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ 0716.13.01.5 «ՏԵԽՆԻԿ՝ ԵՐԿԱԹՈՒՂԱՅԻՆ ՇԱՐՃԱԿԱԶՄԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ» ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ

14. Միջին մասնագիտական կրթության 0716.13.5 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության 0716.13.01.5 «Տեխնիկ՝ երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործման» որակավորման հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատության կադրային ապահովության և կադրային համապատասխանության նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) ուսումնական պարապմունքներ վարող դասախոսը պետք է ունենա դասընթացի բնույթին համապատասխանող միջին կամ բարձրագույն մասնագիտական կրթության որակավորում, կամ տվյալ մասնագիտական զբաղվածության բնագավառում աշխատանքային գործունեության փորձ, եթե տվյալ դասընթացի ուղղությամբ միջին կամ բարձրագույն կրթություն Հայաստանի Հանրապետությունում չի իրականացվում: Հատուկ մասնագիտական դասընթացները վարող դասախոսների համար մասնագիտական աշխատանքի փորձի առկայությունը ցանկալի է,

2) ուսումնական պրակտիկան վարող արտադրական ուսուցման վարպետը պետք է ունենա տվյալ մասնագիտությամբ մասնագիտական աշխատանքի փորձ և մասնագիտական կրթություն:

3) արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաները վարում է մասնագիտական դասընթացի դասախոսը:

15. Միջին մասնագիտական կրթության 0716.13.5 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության 0716.13.01.5 «Տեխնիկ՝ երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործման» որակավորման հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատության ուսումնամեթոդական ապահովության նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) հաստատությունը պետք է ունենա մասնագիտության ուսումնական պլանով նախատեսված առարկաների և մոդուլների ծրագրային բովանդակությանը համապատասխանող ուսումնական, մեթոդական և տեղեկատվական նյութեր (գրադարանային ֆոնդ, տվյալների համակարգչային բազա և այլն), գնահատման և ատեստավորման նպատակով օգտագործվող նյութեր, ուսումնական գործընթացի արդյունավետ իրականացմանը նպաստող այլ նյութեր, ուղեցույցներ:

16. Միջին մասնագիտական կրթության 0716.13.5 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության 0716.13.01.5 «Տեխնիկ՝ երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործման» որակավորման հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատության նյութատեխնիկական ապահովության նկատմամբ պահանջները սահմանվում են ըստ ուսումնական կաբինետների, լաբորատորիաների, արհեստանոցների, սպորտային համալիրի: Դրանց հագեցվածությունը որոշվում է ուսումնական ծրագրերի պահանջներին համապատասխան:

1) Ուսումնական կաբինետների երաշխավորվող ցանկը՝

- ա) աշխատանքի պաշտպանության և էկոլոգիայի,
- բ) գծագրության,
- գ) հայոց լեզվի և խոսքի մշակույթի,
- դ) օտար լեզվի,
- ե) հումանիտար, սոցիալ-տնտեսագիտական առարկաների,
- զ) երկաթուղու տեխնիկական միջոցների:

2) Ուսումնական լաբորատորիաների երաշխավորվող ցանկը՝

- ա) համակարգչային,
- բ) էլեկտրատեխնիկայի,
- գ) վագոնների տեխնիկական չափումների:

3) Ուսումնական արհեստանոցներ՝

- ա) փականագործական աշխատանքների խառատային,
- բ) զրդման և լիցքավորման,
- գ) վագոնների նորոգման:

4) Սպորտային համալիր՝

- ա) մարզադահլիճ,
- բ) մարզահրապարակ:

Կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատությունը, ելնելով անհրաժեշտությունից, կարող է ձևավորել լրացուցիչ կաբինետներ, լաբորատորիաներ, արհեստանոցներ:

17. Միջին մասնագիտական կրթության 0716.13.5 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության 0716.13.01.5 «Տեխնիկ՝ երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործման» որակավորման հիմնական կրթական ծրագրով ուսումնական գործընթացի կազմակերպման նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

- 1) առկա ուսուցման ձևի համար ուսումնական տարվա սկիզբը սեպտեմբերի 1-ն է, իսկ հեռակա, դրսեկության (էքստեռնատ) ձևերի համար սահմանվում է ուսումնական պլաններով,
- 2) ուսումնական յուրաքանչյուր տարվա տևողությունը սահմանվում է ուսումնական պլանով,
- 3) ուսանողի շաբաթական ուսումնական բեռնվածության առավելագույն ծավալը չպետք է գերանձանցի 54 ժամը՝ ներառյալ լսարանային և արտալսարանային ուսումնական աշխատանքի բոլոր տեսակները,
- 4) ուսանողի ուսումնական բեռնվածության նվազագույն և պարտադիր պարապմունքների շաբաթական ծավալը չպետք է գերազանցի 36 ժամը՝ առանց նախասիրական առարկաների, խորհրդատվությունների և լրացուցիչ արտալսարանային պարապմունքների բեռնվածության,
- 5) հեռակա ուսուցման ձևի դեպքում ուսանողների հետ պարտադիր պարապմունքների տարեկան ծավալը առնվազն 160 ժամ է,
- 6) ուսումնական խմբի համար խորհրդատվության տարեկան ծավալը կազմում է մինչև 100 ժամը,
- 7) նախասիրական առարկաների ցանկը, դրանց ծավալը (առանձին դասացուցակով) և ուսուցման ժամկետները յուրաքանչյուր ուսումնական տարում որոշվում է հաշվի առնելով ուսանողների ընտրությունը:

18. Միջին մասնագիտական կրթության 0716.13.5 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության 0716.13.01.5 «Տեխնիկ՝ երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործման» որակավորման հիմնական կրթական ծրագրի պրակտիկաների կազմակերպման նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

- 1) մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը ներառում է ուսումնական (տեսական ուսուցմամբ և/կամ առանց տեսական ուսուցման), արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաներ,
- 2) պրակտիկայի յուրաքանչյուր տեսակի տևողությունը սույն չափորոշչով սահմանված պրակտիկայի ընդհանուր տևողությանը համապատասխան սահմանվում է մասնագիտության ուսումնական պլանով,
- 3) պրակտիկաների ուսումնական ծրագրերը կազմում և հաստատում է ուսումնական հաստատությունը.
- 4) ուսումնական պրակտիկաներն անցկացվում են պրակտիկայի ծրագրի կատարումն ապահովելու համար բավարար կահավորում և տեխնիկական հագեցում ունեցող ուսումնական արհեստանոցներում, ուսումնափորձնական տեղամասերում, ուսումնական հաստատության այլ ուսումնաօժանդակ օբյեկտներում, ինչպես նաև կազմակերպություններում, հաստատություններում,
- 5) արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաները, որպես կանոն, անց են կացվում պրակտիկաների ուսումնական ծրագրերի բովանդակությանը համապատասխան պայմաններ ունեցող կազմակերպություններում:

19. Միջին մասնագիտական կրթության 0716.13.5 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության 0716.13.01.5 «Տեխնիկ՝ երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործման» որակավորման ուսանողների ատեստավորումների նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

- 1) ուսումնառության ընթացքում բոլոր ուսանողները պարբերաբար ատեստավորվում են, որի նպատակը ըստ սույն չափորոշչով սահմանված կարողությունների տարրերի նրանց ձեռքբերումները հավաստող վկայություններ ստանալն է,
- 2) ուսումնական կիսամյակի սկզբում ուսանողը տեղեկացվում է կիսամյակի ընթացքում միջանկյալ ատեստավորման բնույթի, ժամկետների, անցկացման ձևի և ներառվող նյութի ծավալի մասին,
- 3) պետական ամփոփիչ ատեստավորումը երաշխավորվում է անց կացնել առանձին առարկաներից կամ մոդուլներից քննության, համալիր (միջառարկայական կամ միջմոդուլային) քննության կամ ավարտական (դիպլոմային) աշխատանք կատարելու և պաշտպանելու ձևով,
- 4) պետական ամփոփիչ ատեստավորման ընտրված ձևը և ներառվող նյութի ծավալը պետք է հնարավորություն տա ստուգել շրջանավարտի մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների համապատասխանությունը սույն չափորոշչով 0716.13.5 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության 0716.13.5 «Տեխնիկ՝ երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործման» որակավորման 0716.13.5-01 «Վագոնների տեխնիկական շահագործում» մասնագիտացման մասնագետի համար սահմանված պահանջներին:

ԳԼՈՒԽ 6.

ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 0716.13.5 «ԵՐԿԱԹՈՒՂԱՅԻՆ ՇԱՐՃԱԿԱԶՄԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒՄ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ 0716.13.01.5 «ՏԵԽՆԻԿ՝ ԵՐԿԱԹՈՒՂԱՅԻՆ ՇԱՐՃԱԿԱԶՄԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ» ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՄՈԴՈՒԼԱՅԻՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐԸ, ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆԸ ԵՎ ԴՐԱ ՊԱՐԶԱԲԱՆՈՒՄՆԵՐԸ

20. Միջին մասնագիտական կրթության 0716.13.5 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության 0716.13.01.5 «Տեխնիկ՝ երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործման» որակավորման հիմնական կրթական ծրագիրն իրականացնելու համար հաստատությունը կազմում և հաստատում է առանցքային հմտությունների, ընդհանուր և հատուկ մասնագիտական մոդուլների, ընտրովի դասընթացի ուսումնական ծրագրերը, կրթության կառավարման պետական լիազորված մարմնի երաշխավորած ձևին համապատասխան ուսումնական պլանը՝ հաշվի առնելով հավելված 1-ի 3-րդ աղյուսակում բերված օրինակելի ուսումնական պլանը:

21. Միջին մասնագիտական կրթության 0716.13.5 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության 0716.13.01.5 «Տեխնիկ՝ երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործման» որակավորման հիմնական կրթական ծրագիրն իրականացնող հաստատությունը սույն չափորոշչի հիման վրա մոդուլային ուսումնական ծրագրերը և ուսումնական պլանը կազմելու ժամանակ՝

- 1) կարող է փոփոխել դասընթացների և մոդուլների ժամաքանակը՝ պահպանելով մասնագետի (շրջանավարտի) կարողություններին և հմտություններին ներկայացվող պահանջները,
- 2) պետք է մոդուլների արդյունքներին և դրանց կատարման չափանիշներին համապատասխան ուսումնական ծրագրերը մշակելիս հաշվի առնի գործատուների, գործադիր իշխանությունների, մասնագիտական ոլորտը կառավարող պետական լիազորված մարմինների, այլ շահագրգիռ սուբյեկտների (սոցիալական գործընկերների) առաջարկությունները,
- 3) պետք է առարկայի և /կամ/ մոդուլի ընդհանուր ժամաքանակի սահմաններում որոշի տեսական, գործնական և լաբորատոր պարապմունքների ժամաքանակները,
- 4) պետք է միջանկյալ ատեստավորման ընդհանուր շաբաթների սահմաններում որոշի ըստ կիսամյակների այս ատեստավորմանը հատկացվող ժամանակը,
- 5) պետք է մասնագիտության նկարագրին համապատասխան տվյալ որակավորման ամբողջացման անհրաժեշտությունը և առանձնահատկությունը հաշվի առնելով՝ կազմի և հաստատի ընտրովի դասընթացների ուսումնական ծրագրերը,
- 6) օգտվելով երաշխավորված ձևում տրված պարզաբանումներից՝ պետք է կազմի ուսումնական պլանի կիրառման պարզաբանումները,
- 7) պետք է պրակտիկայի համար նախատեսված շաբաթների սահմաններում որոշի ուսումնական և արտադրական պրակտիկաների տևողությունները, անցկացման ժամկետները, նախաավարտական պրակտիկայի տևողությունը,
- 8) պետք է սույն չափորոշչով երաշխավորված ամփոփիչ ատեստավորման ձևերին համապատասխան ընտրի ամփոփիչ ատեստավորման ձևը:

Միջին մասնագիտական կրթության 0716.13.5 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության 0716.13.01.5 «Տեխնիկ՝ երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործման» որակավորման պետական կրթական չափորոշիչի

Աղյուսակ 1

Միջին մասնագիտական կրթության 0716.13.5 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության 0716.13.01.5 «Տեխնիկ՝ երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործման» որակավորման հիմնական կրթական ծրագրի առանցքային հմտությունների մոդուլներ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀԱՂՈՐԴԱՑՈՒԹՅՈՒՆ»		
1.	Մոդուլի դասիչը	ԱՀ-Հ-05-20-001
2.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է զարգացնել սովորողի անձնական շփման ունակությունները, ակտիվացնել միջանձնային հաղորդակցության հնարավորությունները, ձևավորել աշխատանքային և մասնագիտական գործունեության ընթացքում նպատակային հաղորդակցման, գործնական կապերի ու հարաբերությունների ստեղծման կարողությունը:
3.	Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
4.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
5.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
6.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել հաղորդակցության դերն ու նշանակությունը անձնական և մասնագիտական նպատակների իրականացման համար
7.	Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է բացատրում հաղորդակցման անհրաժեշտությունը անձի ինքնադրսևորման և գործարար հաջողությունների համար,

		<p>2) ներկայացնում է շփման և անձնական հաղորդակցման ձևերը, բաղադրիչները,</p> <p>3) ներկայացնում է գործնական հաղորդակցման եղանակները, բաղադրիչները,</p> <p>4) շփման հնարավորությունը ուղղորդում է նպատակային հաղորդակցմանը,</p> <p>5) անձնական հատկանիշները օգտագործում է գործնական հաղորդակցության մեջ:</p>
8.	Ուսումնառության արդյունք 2	Կիրառել ուղղակի հաղորդակցման ձևերը
9.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ճիշտ է ներկայացնում ուղղակի հաղորդակցման ձևերը,</p> <p>2) բանավոր հաղորդակցման ժամանակ վարում է զրույց, արձագանքում է հարցադրումներին,</p> <p>3) հանդես է գալիս հաղորդումներով և զեկույցներով՝ ներկայացնում է հստակ և նպատակային խոսք,</p> <p>4) ուղղակի հաղորդակցման ընթացքում հայտնում է տեսակետ, դրսևորում է հետաքրքրություններ, հաճոյախոսում է,</p> <p>5) մասնակցում է դեբատների և բանավեճերի, պահպանում է համագործակցության շարունակականությունը:</p>
10.	Ուսումնառության արդյունք 3	Կիրառել անուղղակի հաղորդակցման ձևերը
11.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ճիշտ է ներկայացնում անուղղակի հաղորդակցման ձևերը,</p> <p>2) կազմում և ձևակերպում է գրավոր խոսք՝ պահպանելով նպատակայնությունն ու էթիկան,</p> <p>3) օգտագործում է տեղեկատվական տեխնոլոգիաները և այլ տեխնիկական միջոցները՝ նպատակային տեղեկատվությունը փոխանցելու համար,</p> <p>4) կազմում է գրություններ՝ ըստ հասցեատիրոջ և նպատակի,</p> <p>5) վարում է տեղեկատվության հավաքագրման և փոխանցման փաստաթղթեր,</p> <p>6) բանավոր հաղորդակցման նյութը փոխարկում է գրավորի,</p> <p>7) գրավոր հաղորդակցման նյութը փոխարկում է բանավոր հակիրճ նյութի:</p>
12.	Ուսումնառության արդյունք 4	Ձևավորել և զարգացնել միջանձնային հաղորդակցում
13.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) նախաձեռնում է անձնական և աշխատանքային շփում՝ ըստ իրավիճակի և զրուցակցի կամ հասցեատիրոջ,</p> <p>2) ստանում, մշակում և դասակարգում է անհրաժեշտ (նպատակային) տեղեկատվությունը,</p> <p>3) առկա տեղեկատվությունն օգտագործում է միջանձնային հաղորդակցում ձևավորելու համար,</p> <p>4) օգտագործում է հաղորդակցման հնարքները և տեխնոլոգիաները՝ հետաքրքրություն առաջացնելու</p>

		<p>և շահադրդելու համար,</p> <p>5) ներգրավվում է երկխոսություններում, քննարկումներում, հայտնում է կարծիք, հիմնավորում է տեսակետներ,</p> <p>6) պահպանում և եզրափակում է երկխոսությունը,</p> <p>7) կարողանում է հաղորդակցվել՝ հաշվի առնելով իրավիճակը և ունկնդրի հետաքրքրությունները:</p>
14.	Ուսումնառության արդյունք 5	Խթանել համագործակցության ձևավորումը, ստեղծել նախապայմաններ շարունակական գործընկերության համար
15.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ներկայացնում է համագործակցությանը խթանող միջոցառումները (գովազդ, հայտարարություններ, ցուցահանդեսներ և այլն),</p> <p>2) հավանական գործընկերոջ վերաբերյալ հավաքագրում է անհրաժեշտ տեղեկատվությունը,</p> <p>3) հավաքագրված տեղեկատվությունն օգտագործում է գործարար հաղորդակցում ձևավորելու համար,</p> <p>4) օգտագործում է հաղորդակցման հնարքները և տեխնոլոգիաները՝ հետաքրքրություն առաջացնելու և շահադրդելու համար,</p> <p>5) հաղորդակցման ընթացքում ձեռք է բերում վստահություն,</p> <p>6) ապահովում է հետադարձ կապի միջոցառումներ:</p>
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱՌԱՋԻՆ ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ»		
16.	Մոդուլի դասիչը	ԱՀ-ԱԱՕ-05-20-001
17.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողի մոտ ձևավորել աշխատանքային գործունեության ընթացքում և կենցաղում անվտանգության կանոնները պահպանելու, սանիտարահիգիենիկ պահանջներին համապատասխան կենցաղը և աշխատանքը կազմակերպելու, հավանական վտանգները և վթարները կանխարգելելու, արտադրական վթարների դեպքում՝ անվտանգության միջոցառումներ իրականացնելու և առաջին օգնություն ցուցաբերելու կարողություններ:
18.	Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
19.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
20.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

21.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել աշխատանքային գործունեության ընթացքում և կենցաղում անվտանգության կանոնները
22.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է բացատրում անվտանգության կանոնների սահմանման, իրավական կարգավորման և պահպանման անհրաժեշտությունը, 2) ըստ հիմնական բնագավառների ճիշտ է ներկայացնում անվտանգության կանոնների պահանջները, 3) ճիշտ է ներկայացնում տեխնոլոգիական սարքավորումների շահագործման անվտանգության կանոնները, 4) ճիշտ է ներկայացնում հրդեհային անվտանգության և հակահրդեհային պաշտպանության կանոնները, 5) ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրաանվտանգության կանոնները, 6) ներկայացնում է անվտանգության կանոնների խախտման հետևանքները, պատասխանատվությունները:
23.	Ուսումնառության արդյունք 2	Կազմակերպել կենցաղը և աշխատանքը սանիտարահիգիենիկ պահանջներին համապատասխան
24.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ներկայացնում է մարդու առողջության և աշխատանքի ընթացքում աշխատունակության վրա ազդող գործոնները (սանիտարահիգիենիկ, հոգեբանաֆիզիոլոգիական, էսթետիկական, սոցիալական-հոգեբանական), 2) ներկայացնում է աշխատավայրի սանիտարիայի և հիգիենայի ընդհանուր նորմերը (միկրոկլիման, ճառագայթումը, լուսավորվածությունը, տատանումները և այլն) 3) ներկայացնում է աշխատանքի համար անհրաժեշտ նյութերը և դրանց անվնաս օգտագործումը, 4) ներկայացնում է սանիտարիայի և հիգիենայի պահպանման համար անհրաժեշտ միջոցառումները,
25.	Ուսումնառության արդյունք 3	Կանխել հավանական վտանգները և վթարները, իրականացնել անվտանգության միջոցառումներ
26.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ներկայացնում է կենցաղային և արտադրական վթարների առաջացման պատճառները և հետևանքները, 2) ներկայացնում է արտադրական վթարների կանխման աշխատանքները, 3) ներկայացնում է առանձին խմբերի (հաշմանդամություն ունեցող անձինք, հղիներ, անչափահասներ և այլն) աշխատանքային առանձնահատուկ պայմանները և վտանգների կանխման սահմանված

		միջոցառումները, 4) ներկայացնում է կենցաղային և արտադրական վթարների ու դժբախտ պատահարների փաստաթղթային ձևակերպումների կարգը:
27.	Ուսումնառության արդյունք 4	Ցուցաբերել առաջին օգնություն
28.	Կատարման չափանիշներ	1) տիրապետում է տարբեր իրավիճակներում առաջին օգնության հիմնական կանոններին, 2) առաջին օգնության գործողությունների քայլերը ճիշտ է ներկայացնում, 3) կատարում է արհեստական շնչառության և սրտի աշխատանքի վերականգնման գործողություն, 4) կատարում է արյան հոսքի դադարեցման և բաց վնասվածքների վիրակապման գործողություն, 5) կատարում է այրվածքների նախնական մշակման և էլեկտրահարվածին առաջին օգնություն ցուցաբերելու գործողություններ, 6) կատարում է վիրակապման և անշարժացման գործողություն՝ տարբեր կոտրվածքների դեպքում, 7) ներկայացնում է տարբեր թունավորման դեպքերում առաջին օգնության կազմակերպման գործողությունները:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ»		
29.	Մոդուլի դասիչը	ԱՀ-ԱԳՀ-05-20-001
30.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլը նպատակաուղղված է աշխատանքային հիմնական իրավահարաբերությունների մասին իրազեկվածության բարձրացմանը, աշխատանք փնտրելու և գտնելու կարողությունների զարգացմանը, աշխատանքային գործունեության ընդհանուր կարողությունների և հմտությունների ձևավորմանը, ընթացիկ հաջողության հասնելու նախապայմանների ստեղծմանը, ինչպես նաև ցանկացած բնագավառում անհրաժեշտ աշխատանքային կուլտուրա և էթիկա դրսևորելու, ղեկավարի և գործընկերների հետ արդյունավետ հարաբերվելու կարողությունների, առաջացած աշխատանքային խնդիրներն ընկալելու և համապատասխան լուծումներ տալու կարողությունների ձևավորմանը:
31.	Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
32.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
33.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

34.	Ուսումնառության արդյունք 1	Փնտրել և գտնել աշխատանք
35.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ներկայացնում է աշխատանքային իրավահարաբերությունների ձևավորման նախապայմանները, 2) կարողանում է փնտրել առկա աշխատատեղերի բազան, ուսումնասիրել և ընտրել հավանական, աշխատատեղ(երը)՝ օգտագործելով աշխատանքի որոնման ժամանակակից միջոցները և տեխնոլոգիաները, 3) ճիշտ է կազմում գրավոր ինքնակենսագրություն (CV), 4) ներկայացնում է իր մասնագիտական ուժեղ կողմերը և հիմնավորում իր համապատասխանությունը, 5) ներկայացնում է աշխատանքի ընդունվելու, աշխատանքի փոփոխության և աշխատանքից ազատվելու հիմնական ընթացակարգերը:
36.	Ուսումնառության արդյունք 2	Հարմարվել աշխատանքային միջավայրին, ապահովել աշխատանքային դրական մթնոլորտ
37.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ներկայացնում է մասնագիտական գործունեության ոլորտում արտադրական միջավայրին ներկայացվող հիմնական պահանջները, 2) հիմնավորում է տվյալ աշխատանքով զբաղվելու իր պատրաստակամությունը և տրամադրվածությունը, 3) ներկայացնում է գործընկերների նկատմամբ հարգալից վերաբերմունքի և արդյունավետ հաղորդակցվելու օրինակներ, 4) առաջադրված իրավիճակում ցուցաբերում է պատրաստակամություն և պատասխանատվության դրսևորումներ, 5) ցուցաբերում է գործընկերոջը և ղեկավարին ուշադիր լսելու և հասկանալու կարողություններ:
38.	Ուսումնառության արդյունք 3	Արդյունավետ աշխատել թիմում՝ պահպանելով էթիկայի նորմերը
39.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ներկայացնում է կազմակերպության նպատակները և դրա իրականացման գործում թիմային աշխատանքի և միջանձնային հարաբերությունների կարևորությունը, 2) ներկայացնում է թիմային աշխատանքի հիմնական սկզբունքները և խնդիրների լուծման մեթոդները, 3) դրսևորում է հարգալից և պատշաճ վերաբերմունք գործընկերների նկատմամբ՝ ըստ նրանց վարքագծի դրսևորման,

		4) առաջադրում է լուծումներ գործընկերների շրջանում առաջացած խնդրահարույց իրավիճակներում, 5) կարողանում է առանձին իրավիճակներում գերադասել թիմային շահը անձնական շահից:
40.	Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել աշխատանքում հաջողության հասնելու նախապայմանները
41.	Կատարման չափանիշներ	1) բացատրում է աշխատանքային կարգապահության և պատասխանատվության կարևորությունը աշխատանքային հաջողությունների հասնելու գործում, 2) բացատրում է մասնագիտական կարողությունների պարբերական կատարելագործման կարևորությունը աշխատանքային հաջողությունների հասնելու գործում, 3) բացատրում է նախաձեռնողականության և նպատակասլացության կարևորությունը աշխատանքային հաջողությունների հասնելու գործում, 4) ներկայացնում է աշխատանքային գործունեության ընթացքում ստորադասության և վերադասության հարաբերությունների պատշաճության կարևորությունը:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ ՕՊԵՐԱՏՈՐՈՒԹՅՈՒՆ»		
42.	Մոդուլի դասիչը	ԱՀ-ՀՕ-05-20-001
43.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է զարգացնել սովորողի համակարգչային տեխնիկայից օգտվելու և դրա ծրագրային հնարավորությունները կիրառելու առաջնային կարողությունները, աշխատանքային գործունեության ընթացքում և անձնական կարիքների շրջանակներում կիրառել համակարգչային օպերացիոն համակարգերի, գրասենյակային փաթեթների (Microsoft Office) ծրագրերերը, կատարելագործել համացանցից օգտվելու կարողությունները և տեղեկատվական բազաների հետ նպատակային աշխատելու հմտությունները
44.	Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
45.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
46.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
47.	Ուսումնառության արդյունք 1	Համակարգչային տեխնիկայի տիրապետում և օպերացիոն համակարգի կիրառում
48.	Կատարման չափանիշներ	1) տիրապետում է համակարգչի հիմնական և լրացուցիչ բաղադրիչներին, 2) տիրապետում է միացնելու, օգտագործելու և անջատելու տեխնիկական պայմաններին,

		<p>3) տիրապետում է համակարգչային օժանդակ տեխնիկական սարքերին (printer, scanner, projector, fax, պատճենման սարք և այլն),</p> <p>4) ներկայացնում է օպերացիոն համակարգի պատուհանային կառուցվածքը,</p> <p>5) ներկայացնում է կիրառվող հիմնական ծրագրերը (microsoft office),</p> <p>6) կարողանում է բացել առաջադրված թղթապանակը և ֆայլը,</p> <p>7) օգտվում է պատուհանային մենյուի հիմնական հրամաններից,</p> <p>8) ստեղծում է նոր թղթապանակ ու ֆայլ, պահպանում, բացում, փակում և տեղադրում է առաջադրված վայրում,</p> <p>9) կատարում է առաջադրված փաստաթղթի տպագրում (Print):</p>
49.	Ուսումնառության արդյունք 2	Տեքստերի խմբագրում և ֆորմատավորում
50.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) կարողանում է ծրագրերը պատրաստել հայերեն և օտար լեզվով տեքստ մուտքագրելու համար,</p> <p>2) մուտքագրում է տեքստ, մեծատառ նշաններ, սիմվոլներ, թվանշաններ,</p> <p>3) կարողանում է տեղաշարժել տեքստային ցուցիչը՝ տեքստի մեջ կատարելով ուղղումներ, ջնջումներ, լրացումներ,</p> <p>4) կատարում է մուտքագրված տեքստի պարզագույն ֆորմատավորում՝ փոխելով տողերի դասավորությունը, միջտողային տարածությունները, տեքստի գունային ֆոնը, պարբերության խորությունները լուսանցքներից,</p> <p>5) կարողանում է տեքստին կից ներմուծել նկարներ, գրաֆիկներ, աղյուսակներ, անիմացիաներ և այլն:</p>
51.	Ուսումնառության արդյունք 3	Աղյուսակների պատրաստում և խմբագրում
52.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ներկայացնում է աղյուսակներ կազմելու համապատասխան ծրագրերը և նախապատրաստել դրանք,</p> <p>2) կազմում է աղյուսակ առաջադրված չափերով և մուտքագրում տվյալներ,</p> <p>3) կատարում է ուղղումներ ու լրացումներ աղյուսակում (տվյալներ, տողեր, սյուներ և այլն),</p> <p>4) փնտրում և գտնում է տվյալներ աղյուսակում,</p> <p>5) ստեղծում է պարզ ֆունկցիոնալ կախվածություն տվյալների մեջ:</p>
53.	Ուսումնառության արդյունք 4	Գրաֆիկական խմբագրում և նկարազարդում

54.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) գծագրում է գրաֆիկական օբյեկտներ, 2) գծագրում է գրաֆիկական օբյեկտներ՝ օգտագործելով Autosshapes պատուհանի պատրաստի ձևերը, 3) գծագրում է կանոնավոր պատկերներ, 4) ֆորմատավորում է գրաֆիկական օբյեկտները՝ տեղափոխելով, պատճենելով, պտտելով և չափերը փոխելով, 5) խմբավորում է գրաֆիկական օբյեկտները, 6) գծագրում է տեքստային բլոկներ, 7) կատարում է գրաֆիկական օբյեկտների գունաերանգավորում:
55.	Ուսումնառության արդյունք 5	Ցուցադրության կազմակերպում համակարգչային ծրագրերով
56.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ներկայացնում է ցուցադրական ծրագրերը և դրանց պատուհանի կառուցվածքը, 2) մուտքագրում է տեքստ, թվային արժեքներ և պարզ գործողություններ, 3) ներբեռնում է նկարներ, տեսանյութեր, անիմացիաներ, տվյալներ՝ աղյուսակի, գրաֆիկի տեսքով, 4) կարողանում է առաջադրված թեմայով պատրաստել ավարտուն փաստաթուղթ ցուցադրության համար, 5) ցուցադրում է պատրաստված տեղեկատվական նյութը:
57.	Ուսումնառության արդյունք 6	Աշխատել համացանցում
58.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ներկայացնում է « համացանց » հասկացությունը, 2) օգտագործում է ինտերնետային հիմնական ծրագրերը, 3) ներկայացնում է History, Favorites, Stop, Refresh հրամանների, Back և Forward կոճակների նշանակությունը, 4) փնտրում է առաջադրված տվյալները համացանցի տեղեկատվական բազաներում (որոնողական և բաց ցանցերից), 5) կարողանում է համացանցից ներբեռնել, պահպանել և օգտագործել տեղեկությունները, 6) գրանցվում է էլեկտրոնային փոստում , ինտերնետային ծրագրերում և այլ կայքերում, 7) օգտագործում է էլեկտրոնային փոստի հնարավորությունները, ուղարկում և ստանում ինֆորմացիա (հաղորդագրություն, նամակ և կցորդ):

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՁԵՌՆԵՐԵՑՈՒԹՅՈՒՆ»

59.	Մոդուլի դասիչը	ԱՀ-Ձ-05-20-001
60.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել բիզնես գործունեություն իրականացնելու համար անհրաժեշտ գործնական հմտություններ: Դրանք ներառում են ինքնուրույն բիզնես կազմակերպելու և վարելու համար անհրաժեշտ գործողությունների իրականացման հմտություններ, որոնցում հաշվի է առնված ինչպես գործարար ոլորտին հատուկ սկզբունքները, այնպես էլ բիզնես գործունեությունը կարգավորող իրավական դաշտի առանձնահատկությունները
61.	Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
62.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլի 1 և 2 ուսումնառության արդյունքներն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չէ: Մյուս ուսումնառության արդյունքների ուսումնասիրությունը նպատակահարմար է իրականացնել որոշակի մասնագիտական մոդուլներ յուրացնելուց հետո, որպեսզի դրանց գործնական ձեռքբերումները օգտագործվեն համապատասխան ծրագրեր մշակելու համար:
63.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է
64.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել հիմնավորված բիզնես-գաղափարի ձևավորման գործընթացը
65.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) բիզնես-գործունեության էությունը ճիշտ է մեկնաբանում, 2) բիզնես-գործունեության տեսլականը, նպատակը և ռազմավարությունը ճիշտ է սահմանում, 3) բիզնես-գործունեության համար նախընտրելի անձնային հատկանիշների կարևորությունը հիմնավորում է, 4) բիզնես-գործունեության համար սեփական հնարավորությունների գնահատումը ճիշտ է, 5) բիզնես-գաղափարի էությունը ճիշտ է մեկնաբանում, 6) բիզնես-գաղափարի ձևավորման գործընթացի բաղադրիչների իմաստը ճիշտ է մեկնաբանում, 7) ըստ իրավիճակների հիմնավորում է ձևավորված բիզնես-գաղափարները, 8) բիզնես-գաղափարի տարբերակի գնահատումը ճիշտ է:
66.	Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել կազմակերպության ստեղծման և գրանցման կարգը, կառավարման գործընթացը

67.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) կազմակերպության կազմակերպական-իրավական ձևերի բնութագիրը ճիշտ է, 2) կազմակերպության աշխատանքը կարգավորող իրավական ակտերի պահանջների ընկալումը ճիշտ է, 3) կազմակերպության ստեղծման քայլերի հաջորդականությունը ճիշտ է մեկնաբանում, 4) կազմակերպության ստեղծման համար պահանջվող փաստաթղթերի ձևավորումը ճիշտ է, 5) կազմակերպության կառավարման անհրաժեշտությունը և խնդիրները ճիշտ է մեկնաբանում, 6) կառավարման ֆունկցիաների բնութագրերը ճիշտ է, 7) կառավարման ոճերի բնութագրերը ճիշտ է, 8) կառավարման ֆունկցիոնալ բաժինների ձևավորման մոտեցումները ճիշտ է, 9) աշխատատեղերի ձևավորման և պարտականությունների բաշխման մոտեցումները հիմնավոր է, 10) աշխատողների ընտրության կարգը հիմնավոր է, 11) կազմակերպության կառավարմանն առընչվող փաստաթղթերի ձևավորումը ամբողջական և հիմնավոր է, 12) կնքվելիք պայմանագրերի կազմը և բովանդակությունը իրավաբանորեն ճիշտ է, 13) կառավարման արդյունավետության գնահատման մոտեցումները հիմնավոր է:
68.	Ուսումնառության արդյունք 3	Կատարել շուկայի հետազոտման և գնահատման գործողություններ
69.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) մեկնաբանում է «շուկա» հասկացությունը, 2) շուկայի հետազոտման անհրաժեշտությունը հիմնավորում է, 3) շուկայի հետազոտման հիմնական ուղղությունները բացահայտում է, 4) շուկայի հետազոտման գործընթացի փուլերը ճիշտ է բնութագրում, 5) ըստ փուլերի շուկայի հետազոտման մեթոդների ընտրությունը հիմնավոր է, 6) շուկայական պահանջարկի ծավալի բացահայտման մոտեցումները ճիշտ է, 7) շուկայի վրա ազդող գործոնների և գնորդի վարքագծի գնահատումը ճիշտ է, 8) շուկայական մրցակցության գնահատումը հիմնավոր է, 9) շուկայի հատվածավորումը իրատեսական է, 10) մարքեթինգի գաղափարների /4P և 7P/ նշանակությունը ճիշտ է բացահայտում, 11) մարքեթինգային ռազմավարության մշակման մոտեցումները հիմնավորված է:

70.	Ուսումնառության արդյունք 4	Բնութագրել կազմակերպության ռեսուրսները և գնահատել օգտագործման արդյունավետությունը
71.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) կազմակերպության ռեսուրսների կազմը և կառուցվածքը ճիշտ է բացահայտում, 2) կազմակերպության ռեսուրսների խմբերի միջև օպտիմալ հարաբերակցության ապահովման անհրաժեշտությունը հիմնավորում է, 3) նյութական ռեսուրսների խմբերի տնտեսագիտական բնութագրերը ճիշտ է, 4) աշխատանքային ռեսուրսների բնութագիրը և դրանց առընչվող ցուցանիշների մեկնաբանությունը ճիշտ է, 5) աշխատանքի տեխնիկական նորմավորման էությունը ճիշտ է բացատրում, նորմաների մեծության ձևավորման մեխանիզմը ճիշտ է ներկայացնում, 6) ֆինանսական ռեսուրսների հետ կապված հասկացությունների բացատրությունը ճիշտ է, 7) ֆինանսական ռեսուրսների համալրման աղբյուրների առանձնահատկությունները ճիշտ է մեկնաբանում, 8) ռեսուրսների պահանջվելիք մեծության հաշվարկման մոտեցումները հիմնավոր է, 9) հիմնական կապիտալի առանձին խմբերի օգտագործման արդյունավետության ցուցանիշների հաշվարկը և արդյունքների գնահատումը ճիշտ է, 10) շրջանառու կապիտալի օգտագործման արդյունավետության ցուցանիշների հաշվարկը և արդյունքների գնահատումը ճիշտ է, 11) աշխատանքային ռեսուրսների օգտագործման արդյունավետության ցուցանիշների հաշվարկը և արդյունքների գնահատումը ճիշտ է, 12) ռեսուրսների օգտագործման վերաբերյալ պարզ վերլուծական գործողությունները և ըստ արդյունքների եզրահանգումները հիմնավոր է:
72.	Ուսումնառության արդյունք 5	Կատարել ծախսերի հաշվարկ, ձևավորել ապրանքի /ծառայության/ գինը
73.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) «ծախս» հասկացության բովանդակությունը ճիշտ է մեկնաբանում, 2) տարբերակում է ծախսերի խմբերը, 3) ծախսերը հիմնավորող փաստաթղթերի տեսակները և վավերապայմանները ճիշտ է ներկայացնում, 4) ծախսերի տարբեր խմբերի հաշվապահական ձևակերպումները ճիշտ է, 5) ապրանքների տարբեր տեսակների և ծառայությունների տարբեր խմբերի համար պահանջվող

		<p>ծախսերի կազմը հիմնավոր է ներկայացնում,</p> <p>6) ապրանքի կամ ծառայության ինքնարժեքի մեջ ներառվող ծախսերի հողվածները ճիշտ է ներկայացնում,</p> <p>7) ինքնարժեքի տարբեր հողվածների մեծության հաշվարկման մեթոդաբանությունը ճիշտ է կիրառում,</p> <p>8) հաշվում է ապրանքի կամ ծառայության միավորի ինքնարժեքը,</p> <p>9) ինքնարժեքի իջեցման հնարավորությունները ճիշտ է գնահատում,</p> <p>10) ինքնարժեք-շուկայական գին մարժայի տարբերության հիմնավորումը ճիշտ է,</p> <p>11) անհատական գնից շուկայական գնի անցման տրամաբանությունը բացատրում է:</p>
74.	Ուսումնառության արդյունք 6	Մշակել բիզնես պլան և գործողությունների ծրագիր
75.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) բիզնես գործունեության համար բիզնես պլանի անհրաժեշտությունը հիմնավորում է,</p> <p>2) բիզնես պլանի բաժինների բովանդակության մեկնաբանությունները ճիշտ է,</p> <p>3) բիզնես պլանի մշակման համար անհրաժեշտ ելակետային տվյալների կազմը և ձեռք բերման աղբյուրները ճիշտ է ներկայացնում,</p> <p>4) ճիշտ է կատարում SWOT վերլուծություն,</p> <p>5) SWOT վերլուծության արդյունքները կիրառում է բիզնես պլանը մշակելու գործընթացում,</p> <p>6) բիզնես պլանով նախատեսվող միջոցառումները հիմնավորված է,</p> <p>7) բիզնես պլանի կատարումն ապահովող գործողությունների ծրագիրը, ժամանակացույցը հիմնավոր է,</p> <p>8) բիզնես պլանի կատարումն ապահովող ռեսուրսների մեծությունները ճիշտ է սահմանվել,</p> <p>9) բիզնես պլանով նախատեսված միջոցառումների իրականացման ռիսկերը և դրանց հաղթահարման քայլերը հիմնավոր են:</p>
76.	Ուսումնառության արդյունք 7	Հաշվել հարկեր, տուրքեր, կազմել ֆինանսական հաշվետվություններ
77.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) հարկային օրենսդրության հիմնական դրույթները ճիշտ է մեկնաբանում,</p> <p>2) հարկային օրենսդրության հիմնական հասկացությունները ճիշտ է բացատրում,</p> <p>3) հարկերի և տուրքերի մեծությունը հաշվելու համար կիրառվող ելակետային ցուցանիշների հաշվարկը ճիշտ է կատարում,</p>

	<ol style="list-style-type: none">4) հարկերի և տուրքերի մեծությունը ճիշտ է հաշվարկում,5) հարկերի վճարման ժամկետների գնահատումը համապատասխանում է օրենսդրության պահանջներին,6) ֆինանսական հաշվետվությունների կազմը ճիշտ է ներկայացնում,7) անհրաժեշտ ֆինանսական հաշվետվությունները ճիշտ է լրացնում,8) ստուգումների իրականացման իրավական ակտերի պահանջները ճիշտ է բացատրում,9) ստուգումների հետ կապված տնտեսվարողի իրավունքներն ու պարտականությունները ճիշտ է ներկայացնում:
--	---

Միջին մասնագիտական կրթության 0716.13.5 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության 0716.13.01.5 «Տեխնիկ՝ երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործման» որակավորման հիմնական կրթական ծրագրի ընդհանուր մասնագիտական և հատուկ մասնագիտական կարողությունների մոդուլներ 0716.13.5-01 «Վագոնների տեխնիկական շահագործում» մասնագիտացման համար

Մ Ո Ղ ՈՒ Լ Ի Ա Ն Վ Ա Ն ՈՒ Մ Ը «ՃԱՐՏԱՐԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՐԱՖԻԿԱ»		
1.	Մոդուլի դասիչը	ԵՇՏՇ-05-20-001
2.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել մասնագիտական աշխատանքային գծագրեր և էսքիզներ կարդալու և հասկանալու, ինչպես նաև մեքենաշինական տիպային մեքենամասերի էսքիզներ և աշխատանքային գծագրեր կատարելու գիտելիքներ և կարողություններ:
3.	Մոդուլի տևողությունը	48 ժամ
4.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
5.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովվումն է:
6.	Ուսումնառության արդյունք 1	Կատարել տիպային մեքենամասերի էսքիզներ և աշխատանքային գծագրեր
7.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) կատարում է երկրաչափական կառուցումները հարթության վրա՝ կորերի լծորդում, փոխտողահայաց ուղիղների, եռանկյունների կառուցում կորդինանտներով և այլն, 2) կատարում է տիպային մեքենամասերի պրոեկտումը հարթությունների վրա և պատկերում դրանց երեք պրոեկցիաները, 3) տալիս է կտրվածքներ և պատկերում է առաջադրված տիպային մեքենամասերի աշխատանքային գծագրերը և էսքիզները, 4) պատկերում է աշխատանքային գծագրերի և էսքիզների վրա տիպային մեքենամասերի չափերը, 5) կառուցում է տիպային մեքենամասերի տարածական (աքսիոնոմետրիկ) պատկերները, 6) կատարում է տիպային մեքենամասի բնօրինակից համապատասխան էսքիզը և աշխատանքային գծագիրը:

8.	Ուսումնառության արդյունք 2	Կարդալ աշխատանքային գծագրերը և էսքիզները
9.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ներկայացնում է աշխատանքային գծագրերի և էսքիզների վրա պատկերված չափերի թույլվածքները և մաքրության դասերի նշանակումները, 2) ներկայացնում է աշխատանքային գծագրերի և էսքիզների վրա պատկերված մակերևույթների ձևի թույլատրելի շեղումները, 3) մեկնաբանում է աշխատանքային գծագրերի և էսքիզի վրա ներկայացված տեխնիկական պայմանները, 4) մեկնաբանում է աշխատանքային գծագրերի կամ էսքիզի վրա պատկերված երիթի, բազմաերիթի, ատամնաանիվի, տարբեր նշանակության առվակների, երեսակների և նմանատիպ այլ տարրերի նշանակումները:
10.	Ուսումնառության արդյունք 3	Կարդալ հանգույցների ու մեքենամասերի աշխատանքային գծագրերը, դրանց պայմանական նշանակումները և մասնագրերը
11.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) բացատրում է հանգույցների և մեքենամասերի հավաքական գծագրերում առանձին մեքենամասերի դիրքավորման նշանակումները, 2) բացատրում է հավաքական գծագրում պայմանական նշանակումները՝ երիթային, բազմաերիթային միացություններ, ատամնաանվային կառչում, առանցքակալային նստեցվածք, եռակցման միացություն և նմանատիպ այլ նշանակումներ, 3) ներկայացնում է հավաքական գծագրերում պատկերված նստեցվածքների պայմանական նշանները, 4) ներկայացնում է հավաքական գծագրի և մասնագրի փոխադարձ կապը, 5) ընտրում է համապատասխան մեքենամասի աշխատանքային գծագիրը օգտվելով հավաքական գծագրից, 6) բացատրում է հավաքական գծագրի տեխնիկական պահանջները:
12.	Ուսումնառության արդյունք 4	Կարդալ էլեկտրական շղթաների սխեմաները, կիրառվող պայմանական նշանակումները և հանգույցների մասնագրերը
13.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) բացատրում է էլեկտրական շղթաներում կիրառվող պայմանական նշանակումները, 2) բացատրում է հանգույցների մասնագրերը,

		3) բացատրում է էլեկտրական շղթաների տեխնիկական պահանջները:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՆՅՈՒԹԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐ»		
14.	Մոդուլի դասիչը	ԵՇՏՇ-05-20-002
15.	Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել անհրաժեշտ գիտելիքներ սև և գունավոր մետաղների և դրանց համաձուլվածքների, տեսակների, հատկությունների, մակնիշավորման սկզբունքների և կիրառության բնագավառների, ինչպես նաև պոլիմերային, կոմպոզիտային և էլեկտրատեխնիկական նյութերի հատկությունների և կիրառման ոլորտների վերաբերյալ, նախապատրաստվածքների պրոֆիլները ճանաչելու, մակնշավորման սկզբունքները գործնականում օգտագործելու կարողություններ:
16.	Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
17.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
18.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովվումն է:
19.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել թուջերի և պողպատների դասակարգումը, դրանց կիրառման բնագավառը և հիմնական ֆիզիկամեխանիկական հատկությունները
20.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ներկայացնում է պողպատների և թուջերի՝ որպես երկաթ ածխածնային միացության, կառուցվածքային էությունը և բացատրում դրանց դասակարգումը, 2) մեկնաբանում է պողպատների և թուջերի հիմնական ֆիզիկամեխանիկական հատկությունները՝ ամրություն, կարծրություն, կռելիություն, պլաստիկություն, 3) մեկնաբանում է պողպատների և թուջերի կիրառման բնագավառը՝ ելնելով նրանց հիմնական ֆիզիկամեխանիկական հատկություններից, 4) տարբերակում է թուջերը, և պողպատները՝ ըստ մետաղների նմուշների կոտրվածքների 5) գնահատում է պողպատի և թուջի բացարձակ և համեմատական ամրությունները և կարծրությունները:
21.	Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել թուջերի և պողպատների մակնիշավորումը
22.	Կատարման չափանիշներ	1) ներկայացնում է պողպատների մակնշավորումը,

		<p>2) ներկայացնում է թուջերի մակնշավորումը,</p> <p>3) վերծանում է պողպատների և թուջերի մակնիշները:</p>
23.	Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել երկաթուղային տրանսպորտում կիրառվող գունավոր մետաղների և դրանց համաձուլվածքների դասակարգումը, կիրառման բնագավառները, հիմնական ֆիզիկամեխանիկական հատկությունները, մակնշումը
24.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ներկայացնում է վագոնային տնտեսություններում և վագոնաշինության արտադրության և նորոգման ժամանակ առավել հաճախ կիրառվող գունավոր մետաղների՝ ալյումինի և պղնձի համաձուլվածքները,</p> <p>2) ներկայացնում է ալյումինի և պղնձի համաձուլվածքների դասակարգումը, դրանց մակնշավորումը,</p> <p>3) ներկայացնում է ալյումինի և պղնձի համաձուլվածքների ֆիզկամեխանիկական հատկությունները:</p>
25.	Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել վագոնային տնտեսություններում և վագոնաշինության մեջ կիրառվող պոլիմերային և կերամիկական նյութերի դասակարգումը, կիրառման բնագավառը և մակնշավորումը
26.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ներկայացնում է վագոնային տնտեսություններում վագոնների արտադրության և նորոգման ժամանակ օգտագործվող պոլիմերային նյութերի դասակարգումը, մակնշավորումը,</p> <p>2) ներկայացնում է վագոնային տնտեսություններում վագոնների արտադրության և նորոգման ժամանակ օգտագործվող կերամիկական նյութերի դասակարգումը, մակնշավորումը,</p> <p>3) ներկայացնում է պոլիմերային նյութերի ֆիզիկա-քիմիական և մեխանիկական հատկությունները,</p> <p>4) ներկայացնում է կերամիկական նյութերի ֆիզիկա-քիմիական և մեխանիկական հատկությունները:</p>
27.	Ուսումնառության արդյունք 5	Ներկայացնել երկաթուղային տրանսպորտում կիրառվող պրոֆիլների տեսակները և կարողանան օգտվել պրոֆիլների ստանդարտներից
28.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) դասակարգում է վագոնային տնտեսություններում և վագոնաշինության մեջ կիրառվող պրոֆիլների տեսակները,</p> <p>2) ներկայացնում է պրոֆիլների հիմնական երկրաչափական բնութագրերը,</p> <p>3) օգտվում է համապատասխան ստանդարտներից՝ պրոֆիլների տեսականիները որոշելու համար:</p>
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԹՈՒՅԼՏՎԱԾՔՆԵՐ ԵՎ ՆՍՏԵՑՎԱԾՔՆԵՐ, ՉԱՓԻՉ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐ ԵՎ ՉԱՓՈՒՄՆԵՐԻ ՏԵԽՆԻԿԱՆ»		
29.	Մոդուլի դասիչը	ԵՇՏՇ-05-20-003

30.	Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել ընդհանուր գիտելիքներ մեքենամասերի մակերևույթների մշակման ճշտության, մշակված մակերևույթների մաքրության ու որակի, մեքենամասի նոմինալ, սահմանային և իրական չափերի, թույլտվածքների և նստեցվածքների, ճշտության դասերի, հիմնական չափագիտական հասկացությունների վերաբերյալ, ինչպես նաև վագոնային տնտեսության մեջ օգտագործվող հիմնական չափիչ գործիքներին տիրապետելու և դրանցով համապատասխան չափումներ կատարելու կարողություններ:
31.	Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
32.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
33.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
34.	Ուսումնառության արդյունք 1	Բացատրել մեքենամասերի (դետալների) չափերի թույլտվածքների և նստեցվածքների համակարգը
35.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) բացատրում է մեքենամասերի մշակման ճշտությունը կանխորոշող պայմանները, 2) բացատրում է մշակվող մեքենամասերի մաքրությանը և որակին ներկայացվող հիմնական պահանջները, 3) պարզաբանում է մեքենամասերի համափոխարինելիության սկզբունքը, 4) մեկնաբանում է մեքենամասի նոմինալ, սահմանային և իրական չափերը:
36.	Ուսումնառության արդյունք 2	Հաշվարկել թույլտվածքները
37.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) սահմանում է թույլտվածք և նստեցվածք հասկացությունները, չափերի շեղումները (վերին, ներքին և իրական), բացակն ու ձգվածքը, 2) ներկայացնում է թույլտվածքների համակարգը և սահմանում վերջինս լիսեռի ու անցքի համակարգերի բաժանման հատկանիշները, 3) թվարկում է թույլտվածքների համակարգի ճշտության աստիճանները (կվալիտետները), 4) օգտվում է թույլտվածքների աղյուսակներից, 5) հաշվարկում է լիսեռի թույլտվածքն՝ ըստ տրված գծագրի կամ խնդրի պայմանի, անցքի թույլտվածքը և հնարավոր նվազագույն բացակը կամ ձգվածքը:
38.	Ուսումնառության արդյունք 3	Տիրապետել չափումների տեխնիկային՝ արդյունավետ աշխատելով հիմնական չափիչ գործիքներով

39.	Կատարման չափանիշներ	1) բացատրում է չափումը և սահմանում օգտագործվող ժամանակակից չափման միավորները, 2) ներկայացնում է չափման մեթոդները և դրանց իրականացման եղանակները, 3) բացատրում է ձողակարկինի կառուցվածքը և դրանով իրականացնում է հանձնարարված չափումները, 4) օգտվում է միկրոմետրից և չափածողից ու մեկնաբանում վերջիններիս չափման ճշտությունը, 5) օգտվում է ունիվերսալ անկյունաչափից, կալիբրներից, բացակաչափից, շաբլոններից և պարուրակաչափերից:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԷԼԵԿՏՐԱՏԵԽՆԻԿԱՅԻ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐ»		
40.	Մոդուլի դասիչը	ԵՇՏՇ-05-20-004
41.	Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել գիտելիքներ էլեկտրատեխնիկայի հիմնական հասկացությունների, հաստատուն և փոփոխական հոսանքների էլեկտրական շղթաների, դրանցում ընթացող էլեկտրամագնիսական երևույթների վերաբերյալ, ինչպես նաև ձևավորել էլեկտրական և մագնիսական շղթաներ հաշվարկելու, հավաքելու և հիմնական պարամետրերը որոշելու կարողություններ:
42.	Մոդուլի տևողությունը	42 ժամ
43.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
44.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
45.	Ուսումնառության արդյունք 1	Բացատրել էլեկտրական և մագնիսական դաշտերի առաջացումը և բնութագրերը
46.	Կատարման չափանիշներ	1) բացատրում է էլեկտրական դաշտի առաջացումը, 2) բացատրում է մագնիսական դաշտի առաջացումը, 3) ներկայացնում է էլեկտրական և մագնիսական դաշտերի բնութագրերը:
47.	Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել հաստատուն հոսանքի էլեկտրական շղթայի հիմնական հասկացությունները և հաշվարկել շղթայի պարամետրերը, հավաքել շղթա
48.	Կատարման չափանիշներ	1) ներկայացնում է հաստատուն հոսանքի գծային էլեկտրական շղթայի հիմնական հասկացությունները,

		<p>2) ներկայացնում է հաստատուն հոսանքի գծային էլեկտրական շղթայի աշխատանքային ռեժիմները,</p> <p>3) հաշվում է հաստատուն հոսանքի առաջադրված գծային էլեկտրական շղթայի պարամետրերը,</p> <p>4) ներկայացնում է հաստատուն հոսանքի ոչ գծային էլեկտրական շղթայի առանձնահատկությունները,</p> <p>5) հաշվում է հաստատուն հոսանքի առաջադրված ոչ գծային էլեկտրական շղթայի պարամետրերը,</p> <p>6) հավաքում է հաստատուն հոսանքի շղթան:</p>
49.	Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել փոփոխական հոսանքի էլեկտրական շղթայի հիմնական հասկացությունները, հաշվարկել շղթայի պարամետրերը, հավաքել շղթա
50.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ներկայացնում է փոփոխական հոսանքի շղթայի տարրերն ու պարամետրերը,</p> <p>2) ներկայացնում է փոփոխական հոսանքի միաֆազ և եռաֆազ շղթաների հիմնական հասկացությունները,</p> <p>3) ներկայացնում է փոփոխական հոսանքի միաֆազ և եռաֆազ շղթաների աշխատանքային ռեժիմները,</p> <p>4) հաշվում է փոփոխական հոսանքի առաջադրված միաֆազ և եռաֆազ շղթաների պարամետրերը,</p> <p>5) ներկայացնում է ռեզոնանսային երևույթները փոփոխական հոսանքի շղթայում,</p> <p>6) հավաքում է փոփոխական հոսանքի շղթան:</p>
51.	Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել չափումների տեխնիկան
52.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ներկայացնում է էլեկտրաչափման տեխնիկան, նրա նշանակությունը և դասակարգումը,</p> <p>2) ներկայացնում է էլեկտրաչափիչ սարքերի կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքը,</p> <p>3) կատարում է դիմադրության, լարման, հոսանքի ուժի, հաճախության, հզորության չափումներ՝ ռեոստատով, վոլտմետրով, ամպերմետրով, հաճախաչափով, վատտմետրով:</p>
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԿԻՐԱՌԱԿԱՆ ՄԵԽԱՆԻԿԱ»		
53.	Մոդուլի դասիչը	ԵՇՏՇ-05-20-005
54.	Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել գիտելիքներ մեխանիկայի հիմունքների՝ ստատիկայի, կինեմատիկայի և դինամիկայի սկզբունքների, շարժումների, ուժային համակարգերի, հզորության և դրանց կիրառումների, մեխանիզմների, մեքենաների և սարքավորման կառուցվածքի և հաշվարկի սկզբունքների վերաբերյալ, ինչպես նաև ձևավորել վագոնային տնտեսություններում

		վազոնների տեխնիկական սպասարկման և նորոգման գործընթացներում օգտագործվող տեխնոլոգիական սարքավորումներում առաձգական տարրերը և միացությունները կիրառելու կարողություններ:
55.	Մոդուլի տևողությունը	52 ժամ
56.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ԵՇՏՇ-5-20-002 «Նյութագիտության հիմունքներ» և ԵՇՏՇ-5-20-003 «Թույլտվածքներ և նստվածքներ, չափիչ գործիքներ և չափումների տեխնիկան» մոդուլները:
57.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
58.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել տեխնիկական մեխանիկայի ուսումնասիրության օբյեկտները, դրանց տարրերի մոդելները և մեխանիզմների կառուցվածքային վերլուծությունը
59.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ներկայացնում է տեխնիկական մեխանիկայի ուսումնասիրության օբյեկտները՝ մեքենա, մեխանիկական սարք և մեխանիզմ համակարգերը, դրանց դասակարգումը և կիրառության ոլորտները, 2) ներկայացնում է առաջադրված մեխանիզմների հիմնական տեսակները, 3) ներկայացնում է շարժման և հավասարակշռության պայմաններում մարմինների փոխազդեցությունների ընդհանուր օրինաչափությունները:
60.	Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել մեխանիզմների և մեքենամասերի ամրության հիմնական հաշվարկները
61.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ներկայացնում է ամրության հաշվարկների նպատակը, խնդիրները և հիմնական հասկացությունները, 2) ներկայացնում է ձգման և սեղմման դեպքում առաջացող լարումները, դեֆորմացիաները, 3) ներկայացնում է սահքի դեֆորմացիայի դեպքում լարումները և դեֆորմացիաները, 4) ներկայացնում է ոլորման դեպքում լարումները և դեֆորմացիաները, 5) ներկայացնում է ծռման դեպքում լարումները և դեֆորմացիաները, 6) ներկայացնում է բարդ լարվածային վիճակը և ամրության տեսությունները:
62.	Ուսումնառության արդյունք 3	Կիրառել առաձգական տարրերը և միացությունները տեխնոլոգիական սարքավորումներում

63.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ներկայացնում է առաձգական տարրերի տեսակները և կիրառման բնագավառները, 2) ներկայացնում մեքենաներում և սարքավորումներում օգտագործվող միացությունները, 3) կիրառում է եռակցված, զոդված և սոսնձված միացությունները, 4) կիրառում է գամավոր միացությունները և դրանց կիրառումը, 5) կիրառում է պարուրակային միացությունները և դրանց կիրառումը, 6) կիրառում է երիթավոր, բազմաերիթավոր և բութակավոր միացությունները և դրանց կիրառումը, 7) օգտագործում է միացությունների ստանդարտները:
64.	Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել մեխանիզմների, մեքենաների և սարքերի կառուցվածքը, կիրառման բնագավառները
65.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ներկայացնում և վերլուծում է մեխանիզմների, մեքենաների և սարքերի կառուցվածքը, 2) ներկայացնում է մեքենաների և մեխանիզմների մեխանիկական շարժաբերների դերը, կառուցվածքը և տարբեր մեքենաների համար դրանց ընտրության սկզբունքը, 3) ներկայացնում է մեխանիկական փոխանցումների տեսակները՝ լծակավոր, բռունցքային, ճկուն օղակներով, շփական և ատամնավոր, դրանց կիրառության բնագավառները և հաշվարկի հիմնական տարրերը, 4) ներկայացնում է մեքենաների և սարքերի կառուցվածքում օգտագործվող հիմնական մեքենամասերի՝ լիսեռների, սոնիների, առանցքակալների և կցորդիչների դերը, հիմնական տեսակները և կիրառությունները:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԲԵՌՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ»		
66.	Մոդուլի դասիչը	ԵՇՏՇ-5-20-006
67.	Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել գիտելիքներ բեռների դասակարգման, բեռների փաթեթավորմանը և ամրացմանը ներկայացվող պահանջների, բեռնման-բեռնաթափման գործընթացների, օգտագործվող տեխնիկական միջոցների վերաբերյալ:
68.	Մոդուլի տևողությունը	66 ժամ
69.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
70.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:

71.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել բեռների տեսակները և դրանց դասակարգման սկզբունքները
72.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ներկայացնում է բեռների տեսակները և դրանց դասակարգման ընդհանուր սկզբունքները, 2) ճիշտ է ներկայացնում է բեռների որակական հատկանիշները:
73.	Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել բեռների փաթեթավորմանը, ամրացմանը և բեռնմանը ներկայացվող պահանջները
74.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ներկայացնում է վտանգավոր բեռների բեռնման-բեռնաթափման ժամանակ փոխադրական տարային և փաթեթավորմանը ներկայացվող առանձնահատուկ պահանջները, 2) ներկայացնում է բեռների այն տեսակները, որոնք կարող են ներկայացվել բեռնման-բեռնաթափման առանց փաթեթավորման, ինչպես նաև պարտադիր փաթեթավորման ենթակա բեռները, 3) ներկայացնում է բեռնման-բեռնաթափման գործընթացում բեռներն ամրացնելու սկզբունքները և ձևերը, 4) ներկայացնում է բեռնարկղերի տեսակները և դրանց նշանակությունը:
75.	Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել տարբեր տեսակի բեռների բեռնման-բեռնաթափման գործընթացի առանձնահատկությունները
76.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ներկայացնում է ծանրաքաշ և ոչ գաբարիտային բեռների բեռնման-բեռնաթափման առանձնահատկությունները և կանոնները, 2) ներկայացնում է վտանգավոր և պայթյունավտանգ բեռների բեռնման-բեռնաթափման առանձնահատկությունները և կանոնները, 3) ներկայացնում է շուտ փչացող բեռների բեռնման-բեռնաթափման առանձնահատկությունները և կանոնները, 4) ներկայացնում է սորուն և հատային բեռների բեռնման-բեռնաթափման առանձնահատկությունները և կանոնները, 5) ներկայացնում է հեղուկ բեռների բեռնման-բեռնաթափման առանձնահատկությունները և կանոնները, 6) ներկայացնում է բեռնարկղերի և հատային բեռների բեռնման-բեռնաթափման

		առանձնահատկությունները և կանոնները:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՎԱՌԵԼԱՆՅՈՒԹԵՐ, ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՀԵՂՈՒԿՆԵՐ»		
77.	Մոդուլի դասիչը	ԵՇՏՇ-5-20-007
78.	Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել վառելիքաքսանյութերի, տեխնիկական հեղուկների և հիդրոհաղորդականների վերաբերյալ գիտելիքներ և շահագործման ընթացքում դրանք կիրառելու կարողություններ:
79.	Մոդուլի տևողությունը	44 ժամ
80.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
81.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
82.	Ուսումնառության արդյունք 1	Բացատրել վառելիքաքսանյութերի և տեխնիկական հեղուկների նշանակությունը
83.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) բացատրում է վառելիքաքսանյութերի նշանակությունը երկաթուղու շարժակազմի շահագործման արդյունավետության բարձրացման գործընթացում, 2) բացատրում է տեխնիկական հեղուկների նշանակությունը վազոնների հուսալիության և երկարակեցության ապահովման համար, 3) ներկայացնում է վառելիքաքսանյութերի և տեխնիկական հեղուկների նշանակությունը լոկոմոտիվների անվտանգ շահագործումը ապահովելիս:
84.	Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել ներքին այրման շարժիչներում օգտագործվող վառելանյութերի դասակարգումը, մակնշումը, կիրառումը
85.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ներկայացնում է վառելանյութերին ներկայացվող տեխնիկա-շահագործական պահանջները, 2) ներկայացնում է վառելանյութերի որակի նորմավորված ցուցանիշները, 3) ներկայացնում է դիզելային վառելանյութերի դասակարգումը, մակնիշումը և կիրառումը:
86.	Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել քսանյութերի դասակարգումը, մակնշումը և կիրառման բնագավառները
87.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ներկայացնում է շարժիչային քսանյութերի դասակարգումը, մակնիշումը և կիրառման բնագավառները, 2) ներկայացնում է շարժահաղորդականներում կիրառվող քսանյութերի տեսակները և կիրառման

		բնագավառները, 3) ներկայացնում է քույրների տեսակները և կիրառման բնագավառները:
88.	Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել տեխնիկական հեղուկների նշանակությունը, տեսակները, կիրառման բնագավառները
89.	Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ ներկայացնում շարժիչներում օգտագործվող հովացնող հեղուկների նշանակությունը, դասակարգումը և մակնիշումը, 2) ճիշտ է ներկայացնում վագոնային տնտեսություններում կիրառվող տեխնիկական հեղուկների նշանակությունը, դասակարգումը, մակնիշումը:
90.	Ուսումնառության արդյունք 5	Ներկայացնել վառելիքաքսանյութերի և տեխնիկական հեղուկների պահպանումը և լիցքավորումը
91.	Կատարման չափանիշներ	1) ներկայացնում է վառելանյութերի պահպանումը, լիցքավորումը և բեռնաթափումը, 2) ներկայացնում է քսանյութերի պահպանումը, լիցքավորումը և բեռնաթափումը, 3) ներկայացնում է տեխնիկական հեղուկների պահպանումը, լիցքավորումը և բեռնաթափումը:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀԻԴՐՈՊՆԵՎՄՈՀԱՂՈՐԴԱԿ»		
92.	Մոդուլի դասիչը	ԱՀ-Հ-05-20-008
93.	Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել ընդհանուր գիտելիքներ պնևմատիկայի և հիդրավլիկայի հիմնական օրենքների, դրանց գործնական կիրառման, հիդրոպնևմատաքավորումների հաշվարկի հիմունքների, նախագծման հիմունքների, կառուցվածքային և աշխատանքի առանձնահատկությունների վերաբերյալ:
94.	Մոդուլի տևողությունը	60 ժամ
95.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
96.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
97.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել պնևմատիկայի և հիդրավլիկայի հիմնական հասկացությունները և սահմանումները
98.	Կատարման չափանիշներ	1) ներկայացնում է գազերի և հեղուկների ֆիզիկական հատկությունները, 2) ներկայացնում է հիդրոստատիկայի օրենքները, հիդրոստատիկ ճնշումը և նրա հատկությունները, 3) ներկայացնում է հեղուկների շարժման հիմնական հասկացությունը, էներգիայի պահպանման օրենքը հեղուկների համար,

		<p>4) ներկայացնում է Բեռնուլիի հավասարումը իրական հեղուկի ամբողջ հոսանքի համար,</p> <p>5) ներկայացնում է Բեռնուլիի հավասարումը իդեալական գազերի համար:</p>
99.	Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել պնևմահաղորդականների նշանակությունը, կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքը
100.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ներկայացնում է երկաթուղային տրանսպորտում կիրառվող պնևմահաղորդականների նշանակությունը, դասակարգումը, հիմնական տարրերը և ընդհանուր կառուցվածքը,</p> <p>2) ներկայացնում է երկաթուղային տրանսպորտում կիրառվող պնևմահաղորդականների գործողության սկզբունքը,</p> <p>3) ներկայացնում է պնևմոմեքենաների հիմնական տեսակները, կառուցվածքը, աշխատանքի սկզբունքը և շահագործման առանձնահատկությունները,</p> <p>4) ներկայացնում է պնևմոհաղորդականներին ներկայացվող պահանջները:</p>
101.	Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել հիդրոհաղորդականների նշանակությունը, կառուցվածքային առանձնահատկությունները
102.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ներկայացնում է հիդրոհաղորդականների, նշանակությունը, դասակարգումը և ներկայացվող պահանջները,</p> <p>2) ներկայացնում է բաց և փակ հիդրոհաղորդականների աշխատանքի սկզբունքը և կառուցվածքային առանձնահատկությունները,</p> <p>3) ներկայացնում է ծավալային գործողության պոմպեր և հիդրոշարժիչների նշանակությունը, դասակարգումը, կառուցվածքային առանձնահատկությունները և աշխատանքը,</p> <p>4) ներկայացնում է ուժային հիդրոզլանների և հիդրշարժիչների նշանակությունը, դասակարգումը, կառուցվածքային առանձնահատկությունները և աշխատանքը,</p> <p>5) ներկայացնում է հիդրոհաղորդակի հաշվարկի և ագրեգատների ընտրության հիմունքները,</p> <p>6) ներկայացնում է հիդրոհաղորդականների տեխնիկական սպասարկմանը և շահագործմանը ներկայացվող պահանջները և առանձնահատկությունները:</p>
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԵՐԿԱԹՈՒՂՈՒ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴԱՍԸՆԹԱՑ»		
103.	Մոդուլի դասիչը	ԵՇՏՇ-05-20-009
104.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել ընդհանուր գիտելիքներ երկաթուղային տրանսպորտի բոլոր տնտեսությունների և հիմնական կառուցվածքների ու սարքավորումների մասին գիտելիքներ և

		դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ:
105.	Մոդուլի տևողությունը	102 ժամ
106.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
107.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
108.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել գծային տնտեսության աշխատանքների սկզբունքները
109.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ներկայացնում է երկաթուղագծի կառուցվածքը, պլանը և պրոֆիլը, գծի ներքին և վերին կառուցվածքները, 2) ներկայացնում է հողապաստառը, բալաստային շերտը և արհեստական կառույցները, 3) ներկայացնում է կոճերը (առան) ռելսերը և ռելսային աղուրի (կոլես) կառուցվածքը և պահպանումը, 4) ներկայացնում է ուղիների միացումները (սլաքային փոխադրիչներ), 5) ներկայացնում է գծանցների նշանակությունը:
110.	Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել վագոնային տնտեսության աշխատանքների սկզբունքները
111.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ներկայացնում է վագոնային տնտեսության կառուցվածքը, 2) ներկայացնում է վագոնների դասակարգումն՝ ըստ նշանակության, 3) ներկայացնում է ավտոմատիկ կցման և հարվածա-լծական սարքեր, 4) ներկայացնում է ավտոարգելակները:
112.	Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել լոկոմոտիվային տնտեսության աշխատանքների սկզբունքները
113.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ներկայացնում է լոկոմոտիվային տնտեսության կառուցվածքը, 2) ներկայացնում է լոկոմոտիվների դասակարգումը, 3) ներկայացնում է լոկոմոտիվների զննումը և նորոգումը: 4) ներկայացնում է էլեկտրագնացքի դերն ու նշանակությունը:
114.	Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել էլեկտրամատակարարման ուղեմասի աշխատանքների սկզբունքները
115.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ներկայացնում է էլեկտրական քարշի առանձնահատկությունները, 2) ներկայացնում է էներգիայի մատակարարումը էլեկտրական երթուղիներին,

		3) ներկայացնում է էլեկտրական երթուղիների շարժակազմը:
116.	Ուսումնառության արդյունք 5	Ներկայացնել ավտոմատիկայի, հեռուստամեխանիկայի և կապի ձեռնարկության աշխատանքների սկզբունքները
117.	Կատարման չափանիշներ	1) ներկայացնում է ազդարարման, կենտրոնացման և ուղեփակման (ԱԿՈԻ) սարքավորումների կառուցվածքը և տեխնիկական սպասարկումը, 2) ներկայացնում է ազդարարման էությունը և դասակարգումը, 3) ներկայացնում է ազդանշանների ցուցադրիչները և բնութագրերը, 4) ներկայացնում է կապի բոլոր տեսակները:
118.	Ուսումնառության արդյունք 6	Ներկայացնել կայարանային տնտեսության աշխատանքների սկզբունքները
119.	Կատարման չափանիշներ	1) ներկայացնում է բաժանման կետերը և նրանց դասակարգումը, 2) ներկայացնում է կայարանային ուղիները, 3) ներկայացնում է կայարանի տեխնիկական կարգադրիչ ակտը, 4) ներկայացնում է երթուղիների շահագործման աշխատանքների հիմունքները:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՐԿԱԹՈՒՂԱՅԻՆ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏՈՒՄ»		
120.	Մոդուլի դասիչը	ԵՇՏՇ-05-20-010
121.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել գիտելիքներ երկաթուղային տրանսպորտում աշխատանքի պաշտպանության, անվտանգության տեխնիկայի, արտադրական տրավմատիզմի հիգենայի, էլեկտրաանվտանգության և հրդեհային պաշտպանության պահանջների վերաբերյալ:
122.	Մոդուլի տևողությունը	94 ժամ
123.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԵՇՏՇ-05-20-009 «Երկաթուղու ընդհանուր դասընթաց» մոդուլը:
124.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է
125.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել աշխատանքի պաշտպանության վերաբերյալ օրենսդրական և իրավական կարգավորող ակտերը, կազմակերպել աշխատանքի պաշտպանությունը արտադրությունում
126.	Կատարման չափանիշներ	1) ներկայացնում է աշխատանքի և առողջության պաշտպանության պետական նորմատիվային

		<p>պահանջները, իրավական նպատակները, խնդիրները, սկզբունքները և աշխատանքի պաշտպանության կազմակերպումը արտադրությունում:</p> <p>2) ներկայացնում է օրենսդրական և իրավական կարգավորող ակտերը. հիգենայի չափանիշները, սանիտարական նորմերը և կանոնները, աշխատանքի անվտանգության չափանիշները,</p>
127.	Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել արտադրական վնասվածքները (տրավմատիզմը) մասնագիտական հիվանդությունները և դրանց կանխարգելումը
128.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ներկայացնում է աշխատանքի անվտանգության հիմնական հասկացողությունները, բացասական գործոնները արտադրական միջավայրի վտանգը և վտանգի դեպքում մարդու հակազդումը (ռեակցիան), աշխատանքային գործնեության ռիսկերը,</p> <p>2) ներկայացնում է «վնասվածք», «դժբախտ պատահար», «մասնագիտական հիվանդություններ», հասկացողությունները,</p> <p>3) ներկայացնում է դժբախտ դեպքերի ժամանակ տուժածներին առաջին բուժօգնություն ցուցաբերելու ընդհանուր սկզբունքները:</p>
129.	Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել էլեկտրական անվտանգության հիմունքները
130.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ներկայացնում է էլեկտրական հոսանքի ազդեցությունը մարդու մարմնի վրա և էլեկտրահարման հետևանքները,</p> <p>2) ներկայացնում է էլեկտրական հոսանքով խոցման կանխման տեխնիկական միջոցները և էլեկտրակայաններում էլեկտրաանվտանգության բարձրացման եղանակները,</p> <p>3) ներկայացնում է անվտանգ աշխատանքներ էլեկտրաֆիկացված գծերում և էլեկտրահաղորդման օդային գծերով երկաթուղային գծերի հատման վայրերում, էլեկտրակայանների հրդեհային անվտանգությունը:</p>
131.	Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել հրդեհային անվտանգությունը և դրա խախտման հետևանքները
132.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ներկայացնում է այրման տեսակները, հրդեհների դասակարգումը, հրդեհների և պայթյունների հիմնական պատճառները, աղբյուրները և հետևանքները,</p> <p>2) ներկայացնում է երկաթուղային տրանսպորտի օբյեկտներում հրդեհների հիմնական պատճառները և ձեռնարկությունում հրդեհային անվտանգության համակարգի կազմակերպումը,</p>

		3) ներկայացնում է հրդեհաշիջման առջնային միջոցները, դրանց տեղադրումը արտադրությունում և տարահանման պլանը:
133.	Ուսումնառության արդյունք 5	Ներկայացնել սանիտարահիգիենիկ միջոցառումները
134.	Կատարման չափանիշներ	1) ներկայացնում է մարդու օրգանիզմի պաշտպանումը ջերմային բալանսի խանգարման դեպքում, 2) ներկայացնում է աղմուկի ազդեցությունը մարդու վրա, նրա նորմավորումը և աշխատանքի անվտանգությունը արտադրական աղմուկի ազդեցության դեպքում, 3) ներկայացնում է արտադրական աղմուկից պաշտպանվելու մեթոդները և միջոցները:
135.	Ուսումնառության արդյունք 6	Ներկայացնել արտադրական շենքերի և տարածքների լուսավորումը և անվտանգությունը
136.	Կատարման չափանիշներ	1) ներկայացնում է կայարանի (բաժանարար կետերի) տարածքների լուսավորման հիմնական պահանջները, լույսի աղբյուրը և լուսավորող սարքերը, 2) ներկայացնում է հողանցման պաշտպանումը:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ (ՄԵՆԵՋՄԵՆԹԻ) ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ»		
137.	Մոդուլի դասիչը	ԵՇՏՇ-05-20-011
138.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել ընդհանուր գիտելիքներ կառավարման էության, սկզբունքների և մակարդակների վերաբերյալ, ձևավորել կառավարման հիմնական կարողությունները, ինքնակառավարման հմտությունները, զարգացնել կառավարման գործընթացների կազմակերպման, դրանց փուլերի դիտարկման, վերլուծության և համաչափ արձագանքման, կառավարչական որոշումների կայացման ունակությունները՝ իր լիազորությունների շրջանակում:
139.	Մոդուլի տևողությունը	46 ժամ
140.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
141.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
142.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել կառավարման էությունը, սկզբունքները և մակարդակները
143.	Կատարման չափանիշներ	1) ներկայացնում է կառավարման էությունը, նշանակությունը և սկզբունքները, 2) ներկայացնում է կառավարման մակարդակները և դրանց ձևավորման եղանակները, 3) ներկայացնում է կազմակերպության նպատակը և կիրառում որոշակի սկզբունքներ:

144.	Ուսումնառության արդյունք 2	Տիրապետել կառավարման համակարգի տարրերին և կառավարման ենթակա բաղադրիչներին
145.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ներկայացնում է կառավարման համակարգի տարրերը, կառավարման ենթակա բաղադրիչները, 2) բացահայտում է կառավարման ենթակա հիմնական բաղադրիչների առանձնահատկությունները, 3) կատարում է հիմնական բաղադրիչների ընտրություն ու հիմնավորում դրանք՝ ըստ կազմակերպության առաջադրված նպատակի:կազմում է աշխատանքային պլան, սահմանում և իրականացնում նպատակը:
146.	Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել կառավարման հիմնական գործընթացները
147.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ներկայացնում է արտադրության (կազմակերպության) կառավարման հիմնական գործընթացները, 2) ներկայացնում է «պլանավորում» գործընթացի փուլերը՝ ըստ գործողությունների, 3) ներկայացնում է «կազմակերպում» գործընթացի փուլերը՝ ըստ գործողությունների, 4) ներկայացնում է անձնակազմի շահադրման (մոտիվացման) ձևերը, 5) կազմակերպում է պլանավորված գործողությունների կատարումը, 6) ներկայացնում է «վերահսկողություն» գործընթացի փուլերը՝ ըստ գործողությունների:
148.	Ուսումնառության արդյունք 4	Կազմակերպել ստորաբաժանումների միջև (միջկառույցային) հաղորդակցում՝ ըստ պլանավորված նպատակի
149.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ներկայացնում է (ստորաբաժանումների միջև) հաղորդակցման էությունը և բաղադրիչներ, 2) կազմակերպում է տեղեկատվության փոխանակումը և հանձնառությունների բաշխում՝ ըստ ստորաբաժանումների, 3) ապահովում է հանձնառության հասանելիությունն ու մատչելիությունը «թիմային ստորաբաժանումների» միջև, 4) կատարում է ստորաբաժանումներից ստացված տեղեկությունների հավաքագրում և վերլուծություն:
150.	Ուսումնառության արդյունք 5	Տիրապետել ինքնակառավարման սկզբունքներին
151.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ներկայացնում է «ինքնակառավարում» հասկացողությունը, ինքնակառավարման համակարգի ուղղությունները, 2) կիրառում է անձնական աշխատանքի տեխնիկայի հմտությունները, 3) կիրառում է ղեկավարի աշխատանքի նորմավորման մեթոդները, 4) պլանավորում և վերահսկում է ժամանակային ռեսուրսների օգտագործումը,

		5) վերլուծում է իր աշխատանքային ժամերի ծախսերը, կարողանում է կրճատել ժամանակի կորուստները:
152.	Ուսումնառության արդյունք 6	Ներկայացնել կառավարչական որոշումներ ընդունելու հիմնական փուլերը
153.	Կատարման չափանիշներ	1) ներկայացնում է կառավարչի գործունեությունը և դերը, 2) ընդունում է կառավարչական որոշումներ՝ օգտագործելով կառավարման հաղորդակցման արդյունքները, 3) վերահսկում և ապահովում է ընդունված որոշումների կատարումը:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԲԵՌՆԱՏԱՐ ՎԱԳՈՆՆԵՐ»		
154.	Մոդուլի դասիչը	ԵՇՏՇ-05-20-012
155.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել գիտելիքներ բեռնատար վագոնների տեսակների, նրանց կառուցվածքների և գաբարիտների վերաբերյալ
156.	Մոդուլի տևողությունը	108 ժամ
157.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԵՇՏՇ-05-20-001 «Ճարտարագիտական գրաֆիկա», ԵՇՏՇ-05-20-003 «Կիրառական մեխանիկա», «Կիրառական մեխանիկա», ԵՇՏՇ-05-20-007 «Վառելանյութեր, տեխնիկական հեղուկներ, ԵՇՏՇ-05-20-008 «Հրոհաղորդակ», ԵՇՏՇ-05-20-010 «Աշխատանքի պաշտպանությունը երկաթուղային տրանսպորտում» մոդուլները:
158.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է
159.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել բեռնատար վագոնների ընդհանուր բնութագիրը և դասակարգումը
160.	Կատարման չափանիշներ	1) դասակարգում է բեռնատար վագոնային պարկը, 2) ներկայացնում է ծածկած (крытый) վագոնների կառուցվածքը և բնութագիրը, 3) ներկայացնում է հարթակ (платформа) վագոնների կառուցվածքը և բնութագիրը, 4) ներկայացնում է կիսավագոնների (полувагон) կառուցվածքը և բնութագիրը, 5) ներկայացնում է ցիստեռն վագոնների կառուցվածքը և բնութագիրը, 6) ներկայացնում է սառնարան (изотермичецкий) վագոնների կառուցվածքը և բնութագիրը,

		7) ներկայացնում է հատուկ նշանակության վագոնների կառուցվածքը և բնութագիրը:
161.	Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել բեռնատար վագոնների կառուցվածքը
162.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ներկայացնում է բեռնատար վագոնների անվազույզերի կառուցվածքը և շահագործման չափերը՝ ըստ վերանորոգման ժամկետների, 2) ներկայացնում է բեռնատար վագոնների առանցքատուփի (буксы) կառուցվածքը և շահագործման չափերը՝ ըստ վերանորոգման ժամկետների, 3) ներկայացնում է բեռնատար վագոնների սայլակների (тележки) կառուցվածքը և շահագործման չափերը՝ ըստ վերանորոգման ժամկետների, 4) ներկայացնում է բեռնատար վագոնների թափքերի (кузова) կառուցվածքը և շահագործման չափերը՝ ըստ վերանորոգման ժամկետների, 5) ներկայացնում է բեռնատար վագոնների հարվածա-լծական սարքերի (ударно-тяговые приборы) նշանակությունը և դասակարգումը, վագոնների ավտոմատ շղթայակցման հարմարանքը (ավտոսցեպկա):
163.	Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել բեռնատար վագոնների դերն ու նշանակությունը
164.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ներկայացնում է բեռնատար վագոնների տեխնիկական պահանջները, դերն ու նշանակությունը, 2) ներկայացնում է բեռնատար վագոնների բեռնունակությունը և տարայի դասակարգումը, 3) ներկայացնում է բեռնատար վագոնների նկատմամբ սահմանված պահանջները շուտ փչացող, հեղուկ և վտանգավոր բեռների տեղափոխման ժամանակ, 4) ներկայացնում է երեք տեսակի՝ ծածկած (կոխտի), հարթակ (պլատֆորմ) և կոնտեյներ տեղափոխող (կոնտեյներավոզ) ապրանքատար վագոնների առանձնահատկությունները:
165.	Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել շարժակազմի գաբարիտները
166.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ներկայացնում է շարժակազմի գաբարիտների դերն ու նշանակությունը, 2) ներկայացնում է բեռնատար վագոնների բարձման գաբարիտային չափերը, 3) ներկայացնում է վագոնների և լոկոմոտիվների շահագործման գաբարիտները:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՈՒՂԵՎՈՐԱՏԱՐ ՎԱԳՈՆՆԵՐ»		
167.	Մոդուլի դասիչը	ԵՇՏՇ-05-20-013

168.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել գիտելիքներ ուղևորատար վագոնների տեսակների, նրանց կառուցվածքների և գաբարիտների վերաբերյալ:
169.	Մոդուլի տևողությունը	96 ժամ
170.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԵՇՏՇ-05-20-012 «Բեռնատար վագոններ» մոդուլը:
171.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
172.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել ուղևորատար վագոնների ընդհանուր բնութագիրը և դասակարգումը
173.	Կատարման չափանիշներ	1) դասակարգում է ուղևորատար վագոնային պարկը, 2) ներկայացնում է ուղևորատար վագոնների կառուցվածքի հիմնական տարրերը և բնութագիրը:
174.	Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել ուղևորատար վագոնների կառուցվածքը
175.	Կատարման չափանիշներ	1) ներկայացնում է մարդատար վագոնների անվագույգերի կառուցվածքը և շահագործման չափերը՝ ըստ վերանորոգման ժամկետների, 2) ներկայացնում է ուղևորատար վագոնների պտուտափոխանցիչի (ռեդուկտոր) աշխատանքը, 3) ներկայացնում է ուղևորատար վագոնների առանցքատուփի (բուքսի) կառուցվածքը և շահագործման չափերը՝ ըստ վերանորոգման ժամկետների, 4) ներկայացնում է ուղևորատար վագոնների սայլակների (տելեժկի) կառուցվածքը և շահագործման չափերը՝ ըստ վերանորոգման ժամկետների, 5) ներկայացնում է ուղևորատար վագոնների թափքերի (կուզովի) կառուցվածքը և շահագործման չափերը՝ ըստ վերանորոգման ժամկետների, 6) ներկայացնում է ուղևորատար վագոնների հարվածաքաշային սարքերի նշանակությունը և դասակարգումը, վագոնների ավտոմատ շղթայակցման հարմարանքը (ավտոսցեպկա):
176.	Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել ուղևորատար վագոնների դերն ու նշանակությունը
177.	Կատարման չափանիշներ	1) ներկայացնում է ուղևորատար վագոնների տեխնիկական պահանջները, դերն ու նշանակությունը, 2) ներկայացնում է ուղևորատար՝ փոստ-ուղեբեռային, վագոնների բնութագրերը, 3) ներկայացնում է արտասահմանյան երկաթուղու ուղևորատար վագոնների

		առանձնահատկությունները:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԲԵՌՆԱՏԱՐ ԵՎ ՈՒՂԵՎՈՐԱՏԱՐ ՎԱԳՈՆՆԵՐԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՉԱՓՈՒՄՆԵՐԸ»		
178.	Մոդուլի դասիչը	ԵՇՏՇ-05-20-014
179.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել բեռնատար և ուղևորատար վագոնների մեքենամասերի (դետալների), հանգույցների, թափքի և ավտոկցման սարքավորման պարամետրերի չափումներ կատարելու գործընթացների իրականացման գործնական կարողություններ և հմտություններ:
180.	Մոդուլի տևողությունը	90 ժամ
181.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԵՇՏՇ-05-20-013 «Ուղևորատար վագոններ» մոդուլը:
182.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
183.	Ուսումնառության արդյունք 1	Կատարել բեռնատար վագոնների չափումներ՝ օգտվելով համապատասխան չափիչ գործիքներից
184.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) կատարում է բեռնատար վագոնների անվազույզերի չափումներ, 2) կատարում է բեռնատար վագոնների առանցքատուփի (բուքսի) չափումներ, 3) կատարում է բեռնատար վագոնների սայլակների չափումներ, 4) կատարում է բեռնատար վագոնների թափքերի չափումներ, 5) կատարում է բեռնատար վագոնների ավտոկցման սարքավորման պարամետրերի չափումներ:
185.	Ուսումնառության արդյունք 2	Կատարել ուղևորատար վագոնների չափումներ՝ օգտվելով համապատասխան չափիչ գործիքներից
186.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) կատարում է ուղևորատար վագոնների անվազույզերի չափումներ, 2) կատարում է ուղևորատար վագոնների առանցքատուփի չափումներ, 3) կատարում է ուղևորատար վագոնների սայլակների չափումներ, 4) կատարում է ուղևորատար վագոնների թափքի չափումներ, 5) կատարում է ուղևորատար վագոնների թափքի անցումային հարթակների չափումներ, 6) կատարում է ուղևորատար վագոնների փոխանցումային փոկքերի (ремени) համապատասխանության և ձգվածության, ռեդուկտորի յուղի համապատասխանության և

		խաչուկների ու կարդանի բացակների չափումներ և ստուգումներ:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՎԱԳՈՆՆԵՐԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒՄ ԵՎ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒՄ»		
187.	Մոդուլի դասիչը	ԵՇՏՇ-05-20-015
188.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել վագոնների տեխնիկական սպասարկումը կազմակերպելու և անվտանգությունն ապահովելու կարողություններ:
189.	Մոդուլի տևողությունը	96 ժամ
190.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԵՇՏՇ-05-20-014 «Բեռնատար և ուղևորատար վագոնների չափումներ» մոդուլը:
191.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
192.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել վագոնների տեխնիկական սպասարկման համակարգի սկզբունքները
193.	Կատարման չափանիշներ	1) ներկայացնում է վագոնների տեխնիկական սպասարկման տեսակները, ծավալը և պարբերականությունը, 2) ներկայացնում է վագոնների տեխնիկական սպասարկման կետերի դասակարգումը, 3) ներկայացնում է վագոնների տեխնիկական սպասարկման աշխատանքների կազմակերպումը:
194.	Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնում է բեռնատար և ուղևորատար վագոնների տեխնիկական սպասարկման կետերի հագեցվածությունը
195.	Կատարման չափանիշներ	1) ներկայացնում է գնացքի կազմի սահմանափակման սարքավորումները վագոնների տեխնիկական սպասարկման համար, 2) ներկայացնում է երկկողմանի տեղեկատու կապի սարքավորումները, 3) ներկայացնում է ավտոարգելակման կենտրոնացված փորձարկման սարքավորումները, 4) ներկայացնում է վագոնների սպասարկման համար անհրաժեշտ պահեստամասերի և նյութերի տեղափոխումը աշխատավայր, 5) ապահովում է անվտանգությունը տեխնիկական սպասարկման աշխատանքների կատարման ընթացքում:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՎԱԳՈՆՆԵՐԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՍՊԱՍԱՐԿՄԱՆ ԿԵՏԵՐԸ»		

196.	Մոդուլի դասիչը	ԵՇՏՇ-05-20-016
197.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել վագոնների տեխնիկական սպասարկման կետերում աշխատանքների կազմակերպման կարողությունները:
198.	Մոդուլի տևողությունը	96 ժամ
199.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է ուսումնասիրած ԵՇՏՇ-05-20-015 «Վագոնների տեխնիկական սպասարկում և անվտանգության ապահովումը» մոդուլը:
200.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
201.	Ուսումնառության արդյունք 1	Կազմակերպել ապրանքատար վագոնների տեխնիկական սպասարկման կետերի աշխատանքները
202.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) տեղադրում և շահագործում է տեխնիկական սարքավորումները, 2) կազմակերպում է վագոնների տեխնիկական վիճակի հսկում և սպասարկում համաձայն գործող տեխնիկական կանոնակարգի և հրահանգի, 3) ապահովում է վագոնների տեխնիկական պահանջները տեխնիկական սարքավորումների միջոցով, 4) ապահովում է անվտանգությունը ապրանքատար վագոնների տեխնիկական սպասարկման աշխատանքների կատարման ընթացքում:
203.	Ուսումնառության արդյունք 2	Կազմակերպել մարդատար վագոնների տեխնիկական սպասարկման կետերի աշխատանքները
204.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) տեղադրում և շահագործում է տեխնիկական սարքավորումները, 2) կատարում է գնացքի սահմանափակում սպասարկման աշխատանքներ կատարելու համար, 3) կազմակերպում է վերանորոգող-կոմպլեկտավորող բրիգադների աշխատանքները համաձայն գործող տեխնիկական կանոնակարգի և հրահանգի, 4) օգտվում է անձնական և ընդհանուր օգտագործման գործիքներից և սարքավորումներից, 5) կազմակերպում է մարդատար վագոնների ջեռուցման, ջրամատակարարման և օդափոխման տեխնիկական սպասարկումը համաձայն գործող տեխնիկական կանոնակարգի և հրահանգի և գործող կանոնակարգի,

		6) ապահովում է անվտանգությունը մարդատար վագոնների տեխնիկական սպասարկման աշխատանքների կատարման ընթացքում:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՎԱԳՈՆՆԵՐԻ ԱՐԳԵԼԱԿՆԵՐԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒՄ ԵՎ ՆՈՐՈԳՈՒՄ»		
205.	Մոդուլի դասիչը	ԵՇՏՇ-05-20-017
206.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել գիտելիքներ վագոնների արգելակման համակարգի վերաբերյալ, ձևավորել դրանց նորոգումը և տեխնիկական սպասարկումը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ գիտելիքներ և կարողություններ:
207.	Մոդուլի տևողությունը	108 ժամ
208.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԵՇՏՇ-05-20-016 «Վագոնների տեխնիկական սպասարկման կետերը» մոդուլը:
209.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
210.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել վագոնների արգելակման համակարգի ընդհանուր բնութագիրը
211.	Կատարման չափանիշներ	1) ներկայացնում է վագոնների արգելակների դասակարգումը և նշանակությունը, 2) ներկայացնում է վագոնների արգելակային սարքավորումների կառուցվածքը, աշխատանքը և նրան ներկայացվող պահանջները, 3) ներկայացնում է վագոնների ավտոմատ արգելակման սարքերի կարգավորումը:
212.	Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել վագոնների արգելակման դերն ու նշանակությունը, կատարել արգելաքաշային հաշվարկ
213.	Կատարման չափանիշներ	1) ներկայացնում է վագոնների արգելակների դերն ու նշանակությունը, արգելակների և դրանց առանձին սարքավորումների աշխատանքի ժամկետները շահագործման ժամանակ, 2) կատարում է արգելաքաշային հաշվարկ:
214.	Ուսումնառության արդյունք 3	Կազմակերպել վագոնների արգելակման համակարգի նորոգումը և տեխնիկական սպասարկումը
215.	Կատարման չափանիշներ	1) ներկայացնում է վագոնների արգելակների սարքավորումների վերանորոգման կարգը, 2) ներկայացնում է վագոնների արգելակների տեխնիկական սպասարկման կարգը, 3) ներկայացնում է տեխնիկական անվտանգության կազմակերպումը վագոնների արգելակների

		վերանորոգման և սպասարկման ժամանակ, 4) ներկայացնում է վագոնների արգելակման համակարգի տեխնիկական սպասարկման և նորոգման կազմակերպումը, 5) կատարում է վագոնների արգելակման համակարգի առաջադրված դետալների նորոգում:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՎԱԳՈՆՆԵՐԻ ԱՐԳԵԼԱԿՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎՈՒՄԸ»		
216.	Մոդուլի դասիչը	ԵՇՏՇ-05-20-018
217.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել գիտելիքներ վագոնների արգելակման համակարգի սարքավորումների աշխատանքը, նորոգումը և տեխնիկական սպասարկումը կազմակերպելու կարողություններ:
218.	Մոդուլի տևողությունը	60 ժամ
219.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԵՇՏՇ-05-20-017 «Վագոնների արգելակների տեխնիկական սպասարկում և նորոգում» մոդուլը:
220.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
221.	Ուսումնառության արդյունք 1	Կազմակերպել վագոնների արգելակման համակարգի անսարքությունների հայտնաբերում
222.	Կատարման չափանիշներ	1) հայտնաբերում է վագոնների արգելակման համակարգի սարքավորումների և մեքենամասերի (դետալների) անսարքությունները, 2) կազմակերպում է վագոնների արգելակման համակարգի նորոգման և տեխնիկական սպասարկման աշխատանքները:
223.	Ուսումնառության արդյունք 2	Կատարել վագոնների արգելակման համակարգի սարքավորումների և մեքենամասերի նորոգում և սպասարկում
224.	Կատարման չափանիշներ	1) վերացնում է վագոնների արգելակման համակարգի սարքավորումների և մեքենամասերի անսարքությունները, 2) կատարում է վագոնների արգելակման համակարգի սարքավորումների փորձարկումը նորոգումից հետո:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՈՒՂԵՎՈՐԱՏԱՐ ՎԱԳՈՆՆԵՐԻ ԷԼԵԿՏՐԱՌԱԴԻՈՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ՕԴԱՓՈԽԻՉՆԵՐ»		

189.	Մոդուլի դասիչը	ԵՇՏՇ-05-20-019
190.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել գիտելիքներ ուղևորատար վագոնների էլեկտրառադիոսարքավորումների և օդափոխության համակարգի կառուցվածքի, շահագործման և նշանակության վերաբերյալ:
191.	Մոդուլի տևողությունը	108 ժամ
192.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԵՇՏՇ-05-20-001 «Չարտարագիտական գրաֆիկա», ԵՇՏՇ-05-20-004 «Էլեկտրատեխնիկայի հիմունքներ» և ԵՇՏՇ-05-20-013 « Ուղևորատար վագոններ» մոդուլները:
193.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
194.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել ուղևորատար վագոններում էլեկտրասարքավորումների և ռադիոսարքավորումների ընդհանուր բնութագիրը
195.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ներկայացնում է ուղևորատար վագոններում էլեկտրասարքավորումների սխեմաները և տեղակայման ու ապատեղակայման կարգը, 2) ներկայացնում է ուղևորատար վագոններում ռադիոսարքավորումների տեղակայման և ապատեղակայման կարգը, 3) ներկայացնում է ուղևորատար վագոններում էլեկտրառադիոսարքավորումների անվտանգության ապահովման կանոնները:
196.	Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել ուղևորատար վագոնների էլեկտրառադիոսարքավորումների շահագործման և վերականգնման առանձնահատկությունները
197.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ներկայացնում է ուղևորատար վագոնների էլեկտրառադիոսարքավորումների շահագործման կարգը, 2) ներկայացնում է ուղևորատար վագոնների էլեկտրառադիոսարքավորումների վերանորոգման առանձնահատկությունները, 3) ներկայացնում է ուղևորատար վագոնների էլեկտրառադիոսարքավորումների շահագործման և վերականգնման ժամանակ անվտանգության կանոնների պահպանումը:

198.	Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել ուղևորատար վագոններում օդափոխիչների տեղադրման և վերանորոգման առանձնահատկությունները
199.	Կատարման չափանիշներ	1) ներկայացնում է ուղևորատար վագոններում օդափոխիչների դերն ու նշանակությունը, 2) ներկայացնում է ուղևորատար վագոնների օդափոխիչների տեղադրման պայմանները, 3) ներկայացնում է ուղևորատար վագոնների օդափոխիչների անսարքությունների հայտնաբերումը և վերանորոգման մեթոդները:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՎԱԳՈՆՆԵՐԻ ՆՈՐՈԳՄԱՆ ԵՎ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԸ»		
200.	Մոդուլի դասիչը	ԵՇՏՇ-05-20-020
201.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել վագոնների զննման, վերանորոգման և տեխնիկական շահագործման սկզբունքների վերաբերյալ անհրաժեշտ գիտելիքներ:
202.	Մոդուլի տևողությունը	108 ժամ
203.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԵՇՏՇ-05-20-018 «Վագոնների արգելակման համակարգի սարքավորումների աշխատանքի ապահովումը» ԵՇՏՇ-05-20-019 «Ուղևորատար վագոնների էլեկտրառադիոսարքավորումներ և օդափոխիչ» մոդուլները:
204.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
205.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել վերանորոգման ժամկետները և շահագործման տեխնոլոգիան
206.	Կատարման չափանիշներ	1) ներկայացնում է վագոնների շահագործման համար օժանդակ մասերի մաշվածության և վնասվածքների թույլատրելի և անթույլատրելի չափերը, 2) ներկայացնում է վագոնների վերանորոգման տեսակները և ժամկետները, 3) ներկայացնում է վագոնների սարքավորումների օգտագործման ժամկետները:
225.	Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել վերանորոգման ժամկետները և շահագործման տեխնոլոգիական գործընթացը
226.	Կատարման չափանիշներ	1) ներկայացնում է վագոնների վերանորոգման տեխնոլոգիական գործընթացը և վերանորոգման որակի հսկումը, 2) ներկայացնում է վագոնների վերանորոգման աշխատանքների մեքենայացումը, 3) ներկայացնում է վագոնների պահպանումը շահագործման ընթացքում,

		<p>4) ներկայացնում է վագոնների ընթացիկ նորոգումը և նորոգման դասակարգումը,</p> <p>5) ներկայացնում է վագոնների նորոգման տեխնոլոգիական գործընթացները,</p> <p>6) ներկայացնում է վագոնների նորոգման ժամանակ կիրառվող օժանդակ մասերի և գործիքների կառուցվածքը և շահագործումը,</p> <p>7) ներկայացնում է վագոնների նորոգման ժամանակ կիրառվող անվտանգության կանոնները:</p>
227.	Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել վագոնների օժանդակ մասերի վերանորոգման առանձնահատկությունները
228.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ներկայացնում է վագոնների անվազույզերի զննման, նորոգման կարգը և շահագործման համար թույլատրելի տեխնիկական չափանիշները,</p> <p>2) ներկայացնում է վագոնների առանցքատուփի (букс) հանգույցի հնարավոր անսարքությունները, մեքենամասերի (դետալների) զննման և նորոգման կարգը,</p> <p>3) ներկայացնում է վագոնների սայլակների վերանորոգման կարգը, սայլակների հավաքման և ընդունման կարգը վերանորոգումից հետո և շահագործման համար թույլատրելի տեխնիկական չափանիշները,</p> <p>4) ներկայացնում է վագոնների թափքերի հնարավոր անսարքությունները, դրանց վերանորոգման և անվտանգության տեխնիկայի ապահովման կարգը թափքի վերանորոգման ժամանակ,</p> <p>5) ներկայացնում է վագոնների հարվածաքարշային սարքավորումների և ավտոկցորդների զննման և վերանորոգման կարգը:</p>
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՎԱԳՈՆՆԵՐԻ ՆՈՐՈԳՄԱՆ ԵՎ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԸ»		
229.	Մոդուլի դասիչը	ԵՇՏՇ-05-20-021
230.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել վագոնների զննման, վերանորոգման և տեխնիկական շահագործման կարողությունները:
231.	Մոդուլի տևողությունը	90 ժամ
232.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԵՇՏՇ-05-20-020 «Վագոնների նորոգման և տեխնիկական շահագործման սկզբունքները» մոդուլը:
233.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

234.	Ուսումնառության արդյունք 1	Կատարել վագոնների հանգույցների և մեքենամասերի (դետալների) վերանորոգման աշխատանքներ
235.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) որոշում է հանգույցների և մեքենամասերի մաշվածության թույլատրելի և անթույլատրելի աստիճանը չափումների միջոցով, 2) որոշում է հանգույցների և մեքենամասերի թույլատրելի և անթույլատրելի վնասվածության աստիճանը, 3) կազմակերպում է վագոնների վերանորոգման գործընթացների որակի հսկումը, 4) կազմակերպում է վագոնների ընթացիկ նորոգման աշխատանքները, 5) օգտվում է վագոնների նորոգման ժամանակ կիրառվող գործիքներից, մեխանիզմներից, սարքավորումներից և հարմարանքներից, 6) ապահովում է անվտանգության կանոնները վագոնների նորոգման ժամանակ:
236.	Ուսումնառության արդյունք 2	Կատարել վագոնների հանգույցների և մեքենամասերի (դետալների) զննման և վերանորոգման տեխնիկական շահագործման աշխատանքներ
237.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) կատարում է վագոնների անվազույգերի զննումը և նորոգումը, 2) կատարում է վագոնների առանցքատուփի հանգույցի առաջադրված անսարքությունների զննումը և նորոգումը, 3) կատարում է վագոնների սայլակների վերանորոգում, սայլակների հավաքում և ընդունում վերանորոգումից հետո, 4) կատարում է վագոնների թափքերի առաջադրված անսարքությունների վերանորոգումը, 5) կատարում է վագոնների հարվածաքարշային սարքավորումների և ավտոկցորդների զննումը և վերանորոգումը, 6) պահպանում է վագոնների շահագործման անվտանգության տեխնիկայի կանոնները:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ ԵՎ ԵՐԹԵՎԵԿՈՒԹՅԱՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒՄԸ»		
238.	Մոդուլի դասիչը	ԵՇՏՇ-05-20-022
239.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել երկաթուղուղու տեխնիկական շահագործման կանոնների, սարքավորումների, շարժակազմի պահպանման նորմերի, հիմնական չափերի և նրանց

		ներկայացվող պահանջների վերաբերյալ գիտելիքներ, գնացքների երթևեկության կազմակերպման համակարգի, ազդանշանման սկզբունքների կիրառման և երթևեկության անվտանգության ապահովման, երկաթուղային տրանսպորտի աշխատողների պարտականությունների, կազմակերպչական աշխատանքների անվտանգության ապահովման կարողություններ:
240.	Մոդուլի տևողությունը	90 ժամ
241.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԵՇՏՇ-05-20-021 «Վագոնների նորոգման և տեխնիկական շահագործման աշխատանքները» մոդուլը:
242.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
243.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել երկաթուղային տրանսպորտի տեխնիկական միջոցներին և սարքավորումներին ներկայացվող պահանջները
244.	Կատարման չափանիշներ	1) ներկայացնում է գնացքների տեխնիկական սպասարկման կետերի աշխատանքները, 2) ներկայացնում է այլ կառույցների և սարքավորումների տեղաբաշխումն ու տեխնիկական հագեցվածությունը:
245.	Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել և կիրառել վագոնների սարքավորումների տեխնիկական շահագործման կանոնները և ազդանշանները
246.	Կատարման չափանիշներ	1) ներկայացնում է շարժակազմի անվազույզերին, սայլակներին, ինքնակցման սարքերին և արգելակներին ներկայացվող ընդհանուր պահանջները, 2) կիրառում է վագոնների տեխնիկական սպասարկման և վերանորոգման կանոնները, 3) ցուցադրում է ձեռքի, ձայնային, տագնապի ազդանշանները և կիրառում հատուկ ցուցանիշները,
247.	Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել երկաթուղային տրանսպորտի աշխատողների՝ գնացքների սպասարկման և անվտանգ երթևեկության ապահովմանը վերաբերող ընդհանուր պարտականությունները
248.	Կատարման չափանիշներ	1) ներկայացնում է երթևեկության անվտանգության ապահովման կանոնները երկաթուղային տրանսպորտում, 2) ներկայացնում է երկաթուղային տրանսպորտի աշխատողների՝ երթևեկության ապահովմանը վերաբերող ընդհանուր պարտականությունները:

249.	Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել վագոնների տեխնիկական շահագործման կանոնները
250.	Կատարման չափանիշներ	1) ներկայացնում է վագոնների տեխնիկական շահագործման առանձնահատկությունները, 1) ներկայացնում է վագոնների շահագործման տեխնիկական կանոնները ըստ համապատասխան հրահանգների, 2) ներկայացնում է վագոնների տեխնիկական շահագործման դեպքում կիրառվող անվտանգության կանոնները:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԼՈԿՈՄՈՏԻՎՆԵՐ»		
251.	Մոդուլի դասիչը	ԵՇՏՇ-05-20-023
252.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել գիտելիքներ լոկոմոտիվների դերի, նշանակության և կառուցվածքի ու գաբարիտների վերաբերյալ:
253.	Մոդուլի տևողությունը	88 ժամ
254.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԵՇՏՇ-05-20-018 «Վագոնների արգելակման համակարգի սարքավորումների աշխատանքի ապահովումը» մոդուլը:
255.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
256.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել լոկոմոտիվների առանձնահատկությունները, դերն ու նշանակությունը
257.	Կատարման չափանիշներ	1) ներկայացնում է լոկոմոտիվների տեսակները, դրանց ներկայացվող տեխնիկական պահանջները, դերն ու նշանակությունը, 2) ներկայացնում է լոկոմոտիվների առանձնահատկությունները:
258.	Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել էլեկտրաքարշի կառուցվածքը
259.	Կատարման չափանիշներ	1) ներկայացնում է էլեկտրաքարշի կառուցվածքը և նշանակությունը, 2) ներկայացնում է էլեկտրաքարշի հարվածաքարշային սարքերի նշանակությունը, կառուցվածքը և դասակարգումը, շարժակազմի ավտոմատ շղթայակցման հարմարանքը (автосцепка):
260.	Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել ջերմոքարշի կառուցվածքը
261.	Կատարման չափանիշներ	1) ներկայացնում է ջերմոքարշի կառուցվածքը և նշանակությունը, 2) ներկայացնում է ջերմոքարշի հարվածաքարշային սարքերի նշանակությունը, կառուցվածքը և

		դասակարգումը, շարժակազմի ավտոմատ շղթայակցման հարմարանքը (ավտոսցեպկա):
262.	Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել էլեկտրագնացքի կառուցվածքը
263.	Կատարման չափանիշներ	1) ներկայացնում է էլեկտրագնացքի կառուցվածքը և նշանակությունը, 2) ներկայացնում է էլեկտրագնացքի աշխատանքի սկզբունքը:
264.	Ուսումնառության արդյունք 5	Ներկայացնել լոկոմոտիվների ավտոարգելակների կառավարման սարքերը
265.	Կատարման չափանիշներ	1) ներկայացնում է լոկոմոտիվների ավտոարգելակների կառավարման սարքերի կառուցվածքը, դերն ու նշանակությունը, 2) ներկայացնում է լոկոմոտիվների ավտոարգելակների աշխատանքի սկզբունքը և ռեժիմը:
266.	Ուսումնառության արդյունք 6	Ներկայացնել լոկոմոտիվների անվտանգության սարքերը
267.	Կատարման չափանիշներ	1) ներկայացնում է լոկոմոտիվների ավտոմատ ազդանշանումը ինքարգելակմամբ ԱՄՀ (ավտոստոպ) սարքավորման կառուցվածքը, նշանակությունը և աշխատանքի սկզբունքը, 2) ներկայացնում է լոկոմոտիվների արագաչափի կառուցվածքը, նշանակությունը և աշխատանքի սկզբունքը, 3) ներկայացնում է լոկոմոտիվների ռադիոկապի նշանակությունը, աշխատանքի սկզբունքը և բանակցային կանոնակարգը (регламент переговоров):

Միջին մասնագիտական կրթության 0716.13.5 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության 0716.13.01.5 «Տեխնիկ՝ երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործման» որակավորման 0716.13.5-01 «Վագոնների տեխնիկական շահագործում» մասնագիտացման օրինակելի ուսումնական պլան

N	Առարկայախմբեր, առարկաներ և մոդուլներ	Շաբաթների թիվը	Ուսանողի առավելագույն բեռնվածությունը, ժամ	Պարտադիր լսարանային պարապմունքներ, ժամ	Ռիսուց-ման երաշխավորվող տարին
	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ, ՍՈՑԻԱԼ - ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ ԵՎ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆԱԳԻՏԱԿԱՆ				
1.	Հայոց լեզվի և խոսքի մշակույթի հիմունքներ		108	72	1
2.	Տնտեսագիտության հիմունքներ		81	54	1
3.	Քաղաքագիտության և սոցիոլոգիայի հիմունքներ		81	54	1
4.	Իրավունքի հիմունքներ		54	36	1
5.	Պատմություն		81	54	1
6.	Ռուսաց լեզու		108	72	1
7.	Օտար լեզու		108	72	1
8.	Լանդշաֆտագիտության և էկոլոգիայի հիմունքներ		54	36	1
9.	Քաղաքացիական պաշտպանություն և արտակարգ իրավիճակների հիմնահարցեր		42	28	1
10.	Ֆիզիկական կուլտուրա		237	158	1,2,3
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ		954	636	
	ԱՌԱՆՑՔԱՅԻՆ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
1.	Հաղորդակցություն		81	54	1
2.	Անվտանգություն և առաջին օգնություն		54	36	1
3.	Աշխատանքային գործունեության ընդհանուր հմտություններ		54	36	1
4.	Համակարգչային օպերատորություն		81	54	1
5.	Ձեռներեցություն		108	72	3
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ		378	252	

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ					
1.	Ճարտարագիտական գրաֆիկա		72	48	1
2.	Նյութագիտության հիմունքներ		81	54	1
3.	Թույլվածքներ և նստվածքներ, չափիչ գործիքներ և չափումների տեխնիկան		54	36	1
4.	Էլեկտրատեխնիկայի հիմունքներ		63	42	1
5.	Կիրառական մեխանիկա		78	52	2
6.	Բեռնագիտություն		99	66	1
7.	Վառելանյութեր, տեխնիկական հեղուկներ		66	44	1
8.	Հիդրոպնևմատիկա		90	60	
9.	Երկաթուղու ընդհանուր դասընթաց		153	102	1
10.	Աշխատանքի պաշտպանությունը երկաթուղային տրանսպորտում		141	94	1
11.	Կառավարման (մենեջմենթ) ընդհանուր կարողություններ		69	46	1
ԸՆԴԱՄԵՆԸ			966	644	
ՀԱՏՈՒԿ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ					
1.	Բեռնատար վագոններ		162	108	2
2.	Ուղևորատար վագոններ		144	96	2
3.	Բեռնատար և ուղևորատար վագոնների տեխնիկական չափումներ		135	90	2
4.	Վագոնների տեխնիկական սպասարկում և անվտանգության ապահովում		144	96	2
5.	Վագոնների տեխնիկական սպասարկման կետերը		144	96	2
6.	Վագոնների արգելակների տեխնիկական սպասարկում և նորոգում		162	108	2
7.	Վագոնների արգելակման համակարգի սարքավորումների աշխատանքի ապահովումը		90	60	2
8.	Ուղևորատար վագոնների էլեկտրառադիոսարքավորումներ և օդափոխիչ		162	108	3
9.	Վագոնների նորոգման և տեխնիկական շահագործման սկզբունքները		162	108	3
10.	Վագոնների նորոգման և տեխնիկական շահագործման աշխատանքները		135	90	3
11.	Տեխնիկական շահագործման կանոնները և երթևեկության անվտանգության ապահովումը		135	90	3

12.	Լոկոմոտիվներ		132	88	3
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ		1707	1138	
	ԸՆՏՐՈՎԻ		159	106	
	ՊԱՀՈՒՍՏԱՅԻՆ ԺԱՄԵՐ		102	68	
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ	79	4266	2844	
	ԽՈՐՀՐԴԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ			300	
	ՊՐԱԿՏԻԿԱ	33			
	ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ԱՏԵՍԱՎՈՐՈՒՄ	6			
	ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՄՓՈՓԻՉ ԱՏԵՍԱՎՈՐՈՒՄ	2			
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ	120			